

WYROK

z dnia 25 listopada 2022 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodniczący: Agnieszka Trojanowska

Protokolant: Aldona Karpińska

po rozpoznaniu na rozprawie w Warszawie w dniu 23 listopada 2022 r. odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 9 listopada 2022 r. przez: **wykonawcę Energokon-Plus spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu, ul. Mierosławskiego 3** w postępowaniu prowadzonym przez zamawiającego **Miasto Poznań – Wielkopolskie Muzeum Niepodległości z siedzibą w Poznaniu, ul. Woźna 12**

orzeka:

1. Oddala odwołanie,
2. kosztami postępowania obciąża **wykonawcę Energokon-Plus spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu, ul. Mierosławskiego 3** i:
  - 2.1. zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę 10 000 zł 00 gr (słownie: dziesięć tysięcy złotych zero groszy) uiszczoną przez **wykonawcę Energokon-Plus spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu, ul. Mierosławskiego 3** tytułem wpisu od odwołania,
  - 2.2. zasądza od **wykonawcę Energokon-Plus spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu, ul. Mierosławskiego 3** na rzecz **Miasta Poznań – Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości z siedzibą w Poznaniu, ul. Woźna 12** kwotę 4 129 zł 00 gr (słownie: cztery tysiące sto dwadzieścia dziewięć złotych zero groszy) stanowiącą koszty postępowania odwoławczego poniesione z tytułu poniesionych kosztów dojazdu i wydatków pełnomocnika.

Stosownie do art. 579 ust. 1 i 580 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 z późn. zm.) na niniejszy wyrok - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego **w Warszawie**.

Przewodniczący:.....

Uzasadnienie

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym w trybie podstawowym bez negocjacji na rozbiórkę budynków na terenie przeznaczonym pod budowę nowego Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918 - 1919 w Poznaniu zostało wszczęte ogłoszeniem nr 2022/BZP 00373757/01 zamieszczonym w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 3 października 2022 r.

W dniu 4 listopada 2022 r. zamawiający poinformował o wyniku postępowania.

W dniu 9 listopada 2022 r. odwołanie wniósł wykonawca Energokon-Plus spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu. Odwołanie zostało wniesione przez pełnomocnika działającego na podstawie pełnomocnictwa z dnia 8 listopada 2022 r. udzielonego przez prezesa i wiceprezesa zarządu, zgodnie z odpisem z KRS. Odwołanie zostało przekazane zamawiającemu w dniu 9 listopada 2022 r.

Odwołujący zarzucił zamawiającemu naruszenie:

1. art. 239 ust. 1 Ustawy, przez dokonanie wyboru oferty wykonawcy ELEKTRO-TIM jako oferty najkorzystniejszej w niniejszym postępowaniu, podczas gdy oferta ww. wykonawcy podlega odrzuceniu z powodu rażąco niskiej ceny;

2. art. 226 ust. 1 pkt 8) Ustawy i art. 224 ust. 6 Ustawy w zw. z art. 16 pkt 1, 2 i 3 Ustawy, przez:

1) zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy ELEKTRO-TIM jako oferty zawierającej rażąco niską cenę;

2) zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy FIODOR jako oferty zawierającej rażąco niską cenę,

3) zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy TKZ jako oferty zawierającej rażąco niską cenę,

4) zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy WiW Plus jako oferty zawierającej rażąco niską cenę, podczas gdy treść udzielonych przez ww. wykonawców wyjaśnień (w szczególności, wobec braku przedstawienia wiarygodnych dowodów oraz braku odniesienia się do treści wezwania zamawiającego) potwierdza, że ww. oferty zawierają rażąco niskie ceny z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu niniejszego odwołania, w wyniku czego doszło do zaniechania przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz zgodnie z zasadami proporcjonalności i przejrzystości.

Wniósł o nakazanie zamawiającemu:

1. unieważnienia czynności wyboru oferty najkorzystniejszej;

2. dokonania odrzucenia ofert wykonawców: ELEKTRO-TIM, FIODOR, TKZ oraz WiW Plus;

3. powtórzenia czynności oceny ofert i wyboru oferty najkorzystniejszej.

Odwołujący wskazał, że istnienie interesu w uzyskaniu zamówienia po stronie odwołującego wynika z faktu, że złożył od ofertę w tym postępowaniu, która to oferta nie podlega odrzuceniu, w związku z czym odwołujący ma realną szansę na uzyskanie przedmiotowego zamówienia. W wyniku naruszenia przepisów ustawy interes odwołującego w uzyskaniu zamówienia doznał uszczerbku, bowiem zamawiający dokonał wyboru oferty złożonej przez ELEKTRO-TIM, która z kolei podlega odrzuceniu (podobnie jak oferty: FIODOR, TKZ oraz WiW Plus).

Odwołujący ma szansę na uzyskanie zamówienia, ponieważ w przypadku uwzględnienia odwołania, Izba może nakazać wykonanie lub powtórzenie czynności zamawiającego lub nakazać unieważnienie czynności zamawiającego zgodnie z żądaniami odwołującego.

Można realnie zakładać, że po ponownym badaniu i ocenie ofert w wyniku wykonania wyroku Izby, zamawiający dokona wyboru oferty odwołującego. W wyniku zasygnalizowanych naruszeń ustawy odwołujący został narażony na szkodę związaną z utratą spodziewanego zysku z tytułu realizacji kontraktu na rzecz zamawiającego, które to zamówienie powinno zostać udzielone odwołującemu.

W konsekwencji, odwołujący może nie uzyskać zamówienia i w ten sposób nie osiągnąć zysku, który planował osiągnąć w wyniku realizacji przedmiotowego zamówienia (lucrum cessans).

W ramach realizacji przedmiotu zamówienia należy wykonać rozbiórkę następujących obiektów:

- 1) budynku 1.1 biurowo-usługowego z zapleczem socjalnym dla lodowiska (pow. zabudowy 607m²) wraz z gospodarką odpadami,
  - 2) budynku 3.1 pow. zabudowy 46m² wraz z gospodarką odpadami,
  - 3) budynku 5.1 w południowej części działki wraz z gospodarką odpadami i wycięciem drzewa wrastającego w budynek oznaczonego nr 191 w dokumentacji stanowiącej załącznik 1.4 do SWZ,
  - 4) budynku 6.1 na północy działki (pow. 49m²) wraz z gospodarką odpadami,
- które to obiekty znajdują się na działkach nr ew. 69/6 ark. 02 obręb Poznań, nr 2 i 3/4 ark. 04 w miejscowości Poznań, przy ulicy Północnej 9, wraz z dokonaniem, po wykonaniu rozbiórki, potwierdzonego zgłoszenia zmian geodezyjnych do organu prowadzącego właściwą ewidencję gruntów i budynków na podstawie dokumentacji technicznej tj.: uzgodnionych decyzją Prezydenta Miasta Poznania nr 1763/2021 z dnia 6 października 2021 r. (Załącznik nr 1.2):
- a) Projektem Rozbiórek z lipca 2021 i STWiOR (załącznik nr 1.1),
  - b) dokumentacją formalno-prawną (Załącznik nr 1.3), w szczególności:
    - pozwoleniem nr 361/2021 na prowadzenie badań archeologicznych,

- pozwoleniem nr 720/2021 na prowadzenie robót budowlanych na obszarze zespołów urbanistycznoarchitektonicznych wpisanych do rejestru zabytków,
- uzgodnieniem w zakresie obsługi placu budowy wydanym przez Zarząd dróg miejskich – pismo nr RO.400878.2021

- informacją dotyczącą bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
- wytycznymi gestorów sieci oraz wynikającymi z nich zapisami dokumentacji technicznej dotyczącymi rozłączenia instalacji w budynkach będących przedmiotem rozbiórki,

c) Projektem Zagospodarowania Terenu (załącznik nr 1.4), w tym zwartymi tam wytycznymi w zakresie prowadzenia prac związanych z wycinką zieleni jak również w zakresie sposobu zabezpieczenia istniejącej zieleni w trakcie prowadzenia prac rozbiórkowych (budowlanych).

W ramach przedmiotu zamówienia wykonawca zobowiązany jest także prowadzić badania archeologiczne w zakresie wynikającym z pozwolenia nr 361/2021 na prowadzenie badań archeologicznych, w zakresie niezbędnym do wykonania rozbiórek stanowiących przedmiot zamówienia. Wykonawca zobowiązany jest również do dokonania w imieniu zamawiającego wszelkich niezbędnych zgłoszeń i uzgodnień poprzedzających rozpoczęcie wykonania rozbiórek. Szczegółowy zakres robót określony jest w przedmiarze robót (Dział 1.1.1 poz. 1-4 przedmiaru) i dokumentacji technicznej (stanowiących załączniki 1.1, 1.3-1.5).

Z informacji z otwarcia ofert wynika, że w postępowaniu złożono 9 ofert, spośród których najniższą cenę zawiera oferta wykonawcy ELEKTRO-TIM (145 140,00 zł brutto). Oferta odwołującego zawiera cenę 402 210,00 zł brutto. Z kolei przed otwarciem ofert Zamawiający poinformował, że na sfinansowanie zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę w wysokości 493 000,00 zł brutto.

W dniu 21 października 2022 r. zamawiający skierował do wykonawców wezwanie w trybie art. 224 ust. 1 i 2 pkt 1) Ustawy, o udzielenie szczegółowych wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny oferty celu ustalenia czy ich oferty zawierają rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia.

Wyżej wymienione wezwanie skierowano m.in. do ELEKTRO-TIM (zawierającej cenę 145 140,00 zł brutto), FIODOR (cena: 147 600,00 zł brutto), TKZ (cena: 199 260,00 zł brutto) oraz do wykonawcy WiW Plus (zawierającej cenę 201 720,00 zł brutto).

W celu ustalenia, czy oferta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia, zamawiający zwrócił się do ww. wykonawców o udzielenie wyczerpujących wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny, w tym przez złożenie dowodów, dotyczących wyliczenia ceny, w szczególności w zakresie:

- 1) zarządzania procesem produkcji, świadczonych usług;
- 2) wybranych rozwiązań technicznych, wyjątkowo korzystnych warunków usług;
- 3) oryginalności usług oferowanych przez wykonawcę;

- 4) zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r., poz. 2177 oraz z 2019 r. poz. 1564) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie;
- 5) zgodności z prawem w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 6) zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie;
- 7) zgodności z przepisami z zakresu ochrony środowiska;
- 8) wypełniania obowiązków związanych z powierzeniem wykonania części zamówienia podwykonawcy.

Ponadto zamawiający prosił o wyjaśnienie czy przedmiot zamówienia został wyceniony zgodnie ze SWZ i załącznikami do niej, oraz o potwierdzenie, że zaproponowana w ofercie cena jest realna. W szczególności, lecz nie wyłącznie poproszono wykonawców o wykazanie, że wycena zawiera koszty wynikające z postanowień § 3 ust. 21 załącznika nr 8 do SWZ oraz koszty zasypania miejsc naruszonego gruntu lub po wyburzonych elementach podziemnych budynków zasypką z piasku średnioziarnistego zagęszczając ją do $ID = 0,6$ o czym mowa w pkt 9.9 załącznika 1.1 do SWZ (projektu rozbiórek – części opisowej), a także wycinki drzewa o czym mowa w pkt III. 1.3) SWZ i koszty wynikające z konieczności dokonania zgłoszenia zmian geodezyjnych do organu prowadzącego właściwą ewidencję gruntów i budynków na podstawie dokumentacji technicznej. Ocena wyjaśnień dokonywana przez zamawiającego ma na celu ustalenie czy cena została skalkulowana rzetelnie i czy Wykonawca będzie w stanie zrealizować przedmiotowe zamówienie. Wykonawca powinien wykazać, co spowodowało możliwość obniżenia ceny oraz w jakim stopniu dzięki wskazanym czynnikom cena została obniżona.

W związku z powyższym, w celu udowodnienia, że zaoferowana przez ww. wykonawców cena jest realna, zamawiający poprosił o przedstawienie szczegółowej wyceny wszystkich elementów, które dany wykonawca planuje wykorzystać przy realizacji niniejszego zamówienia, np. przez przedłożenia szczegółowych wyliczeń np. w postaci szczegółowego kosztorysu ofertowego.

Chcąc uniknąć ewentualnych wątpliwości, zamawiający zastrzegł, że przedstawione przez wykonawcę wyjaśnienia muszą być merytoryczne, a wykonawca musi dostarczyć wystarczający materiał do sformułowania przez zamawiającego oceny zaoferowanej w ofercie kwoty, za którą wykonawca ma zamiar wykonać przedmiot zamówienia. Dlatego zamawiający poprosił o przesłanie wszystkich informacji oraz dowodów, które wykonawca uznaje za istotne,

na temat sposobu obliczenia ceny, a których zamawiający nie wymienił powyżej. Zamawiający przypomniał również, że obowiązek wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny lub kosztu spoczywa na wykonawcy.

I. 4. Wybór najkorzystniejszej oferty oraz odrzucenie ofert z powodu rażąco niskiej ceny

W dniu 11 października 2022 r. zamawiający poinformował o dokonaniu wyboru oferty złożonej przez wykonawcę ELEKTRO-TIM z ceną opiewającą na 145 140,00 zł brutto (najniższa cena spośród wszystkich 9 ofert złożonych w postępowaniu).

Zamawiający poinformował o odrzuceniu następujących ofert z powodu rażąco niskiej ceny:

- 1) oferta wykonawcy HAMMER WYBURZENIA M. K. (zawierająca cenę 328 410,00 zł brutto),
- 2) oferta wykonawcy EKO GRAND R. K. (zawierająca cenę: 293 724,00 zł brutto),
- 3) oferta wykonawcy A-K. Usługi Budowlane A. K. (zawierająca cenę: 324 720,00 zł brutto).

II. Zaniechanie odrzucenia oferty ELEKTRO-TIM z powodu rażąco niskiej ceny

II. 1.1. Brak udzielenia odpowiedzi na żądanie przedstawienia dowodów w zakresie wyliczenia ceny.

Po pierwsze, wyjaśnienia udzielone przez ELEKTRO-TIM w piśmie z dnia 26 października 2022 r. nie spełniają podstawowego wymagania wynikającego z treści wezwania zamawiającego z dnia 21 października 2022 r., nie zawierają bowiem jakichkolwiek dowodów dotyczących wyliczenia ceny.

Ponadto, wykonawca ELEKTRO-TIM – wbrew zobowiązaniu zamawiającego, nie przedstawił wyjaśnień dotyczących uwzględnienia w cenie oferty kosztów wynikających z postanowień § 3 ust. 21 załącznika nr 8 do SWZ oraz kosztów zasypania miejsc naruszonego gruntu lub po wyburzonych elementach podziemnych budynków zasypką z piasku średnioziarnistego zagęszczając ją do ID = 0,6 o czym mowa w pkt 9.9 załącznika 1.1 do SWZ (projektu rozbiórek - części opisowej), a także wycinki drzewa o czym mowa w pkt III. 1.3) SWZ i kosztów wynikających z konieczności dokonania zgłoszenia zmian geodezyjnych do organu prowadzącego właściwą ewidencję gruntów i budynków na podstawie dokumentacji technicznej.

W celu udowodnienia, że zaoferowana przez ELEKTRO-TIM cena jest realna, Zamawiający poprosił o przedstawienie szczegółowej wyceny wszystkich elementów, które wykonawca planuje wykorzystać przy realizacji niniejszego zamówienia, np. przez przedłożenia szczegółowych wyliczeń np. w postaci szczegółowego kosztorysu ofertowego, czego wykonawca nie uczynił. Wbrew obowiązkowi wynikającemu z wezwania zamawiającego, przedstawione przez ELEKTRO-TIM wyjaśnienia nie były merytoryczne, a ww. wykonawca nie dostarczył wystarczającego materiału do sformułowania przez zamawiającego oceny zaoferowanej w ofercie kwoty, za którą wykonawca ma zamiar wykonać przedmiot zamówienia. Mało tego, sama forma wyjaśnień (w szczególności sformułowania zawarte na str. 1-2 pisma ELEKTRO-TIM z dnia 26 października 2022 r. stanowi „plagiat” wyjaśnień dotyczących rażąco

niskiej ceny składanych przez odwołującego w innych podobnych postępowaniach (co odwołujący wykaże na przykładach w toku rozprawy przed Izbą).

II. 1.2. Brak wykazania szczególnego, wyjątkowego charakteru warunków przytoczonych przez ELEKTRO-TIM.

Odnosząc się do przedstawionych przez ELEKTRO-TIM „wyjaśnień” odwołujący podniósł, że ww. wykonawca nie udowodnił, że okoliczności, na które się powołuje mają charakter wyjątkowy, niedostępny innym przedsiębiorcom obecnym na rynku. W przypadku gdy wykonawca powołuje się na szczególnie sprzyjające warunki, które mają uzasadniać obniżenie ceny, jest zobowiązany wykazać, że są one niedostępne innym wykonawcom oraz wykazać konkretny wpływ tych warunków na obniżenie ceny (por. wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt KIO 681/17).

W przypadku zamówienia objętego niniejszym postępowaniem, czynniki takie jak maksymalna mechanizacja prac rozbiórkowych czy posiadanie wykwalifikowanych pracowników powinny być uwzględnione w ofercie każdego wykonawcy, gdyż rozbiórki obiektów budowlanych nie mogą być realizowane bez dysponowania opisanymi zasobami.

Ponadto, całość wyjaśnień jest nie tylko gołosłowna, ale i całkowicie niezgodna z prawdą, jak chociażby twierdzenie o rzekomej niewielkiej odległości siedziby ELEKTRO-TIM od miejsca prowadzenia prac. Tymczasem, odległość pomiędzy siedzibą wykonawcy (ul. Rogatka 8A, 62-860 Opatówek) a miejscem wykonania zamówienia (ul. Północna 9, Poznań) to ponad 130 km w jedną stronę. Czas przejazdu w jedną stronę na tej trasie przekracza 2 godziny, a wykonawca nie uwzględnił w cenie oferty ani kosztów dojazdu pracowników, ani kosztów ich ewentualnego zakwaterowania w Poznaniu (koszty te nie zostały w żaden sposób poparte dowodami).

Wykonawca ELEKTRO-TIM nie wykazał w żaden sposób, w jaki sposób zamierza poddać utylizacji gruz pochodzący z rozbiórki (nie udowodnił, że posiada zezwolenie na zagospodarowanie odpadów w postaci gruzu). Przetworzenie odpadu w postaci gruzu porozbiórkowego na kruszywo budowlane wymaga bowiem przeprowadzenia stosownych procesów technologicznych (kruszenia) na podstawie wymaganej przepisami prawa decyzji administracyjnej. Zakazane jest kruszenie odpadów w miejscu rozbiórki. Wykonawca nie udowodnił w najmniejszym stopniu, że dysponuje możliwością wytworzenia kruszywa budowlanego (w tym posiadanie kruszarki) w sposób zgodny z prawem (posiadanie decyzji na przetwarzanie odpadów) a także nie wykazał, że ma możliwość sprzedaży kruszywa pozyskanego z przetworzenia odpadów porozbiórkowych.

Ponadto, wbrew deklaracjom zawartym w swoich wyjaśnieniach – wykonawca nie udowodnił, że gruz zostanie przekazany do składowiska położonego jedynie 17 km od placu budowy (brak dowodów).

II. 1.3. Brak wykazania wpływu warunków przytoczonych przez ELEKTRO-TIM na możliwość obniżenia ceny.

Po drugie, odwołujący zauważył, że wykonawca ELEKTRO-TIM nie udowodnił jaki konkretnie wpływ na wysokość ceny miały poszczególne okoliczności, na które wykonawca powołał się w swoich wyjaśnieniach. Przy czym podkreślił, że wezwanie z dnia 21 października 2022 r. zawierało wyraźne zastrzeżenie, zgodnie z którym wykonawca powinien wykazać, co spowodowało możliwość obniżenia ceny oraz w jakim stopniu dzięki wskazanym czynnikom cena została obniżona.

Odwołujący wskazał za orzecznictwem Izby, że wykonawca, który składa wyjaśnienia w zakresie rażąco niskiej ceny powinien wskazać, co spowodowało obniżenie ceny, jak również to, w jakim stopniu wskazany czynnik wpłynął na jej obniżenie (zob. wyrok KIO z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt KIO 2659/12).

Wykonawcy wolno opisać dowolne przyczyny uzasadniające rzetelną kalkulację ceny ofertowej, jednak pod warunkiem, że mają one charakter obiektywny, dający się zweryfikować. Tymczasem, ELEKTRO-TIM nie podał żadnych konkretnych, możliwych do weryfikacji informacji, które pozwalałyby ustalić o jakie konkretnie wartości zoptymalizowano poszczególne czynniki cenotwórcze. Powołał wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 8 listopada 2007 r., sygn. akt X Ga 294/06

W przypadku zamówienia objętego niniejszym postępowaniem, czynniki takie jak mechanizacja prac przez użycie maszyn wyburzeniowych, ładujących i samochodów samo wyładujących oraz posiadanie własnego sprzętu i środków transportu powinny być uwzględnione w ofercie każdego wykonawcy, gdyż rozbiórki obiektów budowlanych nie mogą być realizowane bez dysponowania opisanymi zasobami.

Co więcej, tego rodzaju okoliczności nie należą do kategorii faktów notoryjnych (niektórzy wykonawcy bazują na sprzęcie i innych zasobach posiadanych przez podwykonawców), a w związku z tym powinny zostać udowodnione.

II. 1.4. Brak wykazania istnienia warunków przytoczonych przez ELEKTRO-TIM.

Odwołujący podkreślił, że wykonawca ELEKTRO-TIM nie przedstawił dowodów na istnienie okoliczności, które w jego ocenie miały mieć wpływ na wysokość ceny. W szczególności, wykonawca nie udowodnił, że dysponuje własnym sprzętem budowlanym, koparką wyposażoną w osprzęt do wyburzeń, własne samochody czy też transport ponadgabarytowy umożliwiający przewiezienie ciężkiego sprzętu na teren rozbiórki.

Reasumując, okoliczności przywołane w wyjaśnieniach nie zostały przez ELEKTRO-TIM w żaden sposób udowodnione. Nawet gdyby zostały udowodnione, to nie przedstawiają one żadnej wartości dla oceny tej oferty w kontekście art. 224 ust. 5 Ustawy, gdyż nie są to okoliczności, które w jakikolwiek sposób wyróżniałyby wykonawcę ELEKTRO-TIM na tle pozostałych wykonawców funkcjonujących w tej branży. Nie są to przymioty, które dostępne są

wyłącznie firmie ELEKTRO-TIM i pozwalają osiągnąć przewagę konkurencyjną tak znaczną, aby umożliwiła ona wykonanie zamówienia oraz osiągnięcie zysku.

II. 2. Brak wykazania kosztów bezpośrednich dla całości zadania.

II. 2. 1. Pracownicy

Wykonawca ELEKTRO-TIM nie potwierdził zgodności zaoferowanej ceny z przepisami prawa dotyczącymi kosztów pracy oraz przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego. W szczególności, wykonawca ELEKTRO-TIM nie wykazał zarobków pracowników zatrudnionych w swoim przedsiębiorstwie, mimo że zamawiający w wezwaniu do złożenia wyjaśnień żądał również przedstawienia dowodów na poparcie wskazanych okoliczności. Zgodnie z orzecznictwem Izby, dowodami takimi mogą być np. zawarte umowy czy dokumenty płacowe (wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 14 stycznia 2021 r., sygn. akt KIO 3338/20).

Wykonawca ZWR KRUSZ – KOP nie złożył żadnego dowodu w tym zakresie.

Z wyjaśnień wspomina się jedynie o stawce godzinowej na stanowisku „pracownik fizyczny / kierowca”, gdy tymczasem poziom wynagrodzeń na specjalistycznym stanowisku „operator koparki” znacznie odbiega od minimalnego wynagrodzenia za pracę, jakie wykonawca ELEKTRO-TIM oferuje pracownikom fizycznym.

Ponadto, deklarowany nakład roboczogodzin (48 rbh, tj. 6 dni roboczych) jest mało prawdopodobny do osiągnięcia, a wykonawca w żaden sposób nie udowodnił, że jest w stanie w tak krótkim czasie wykonać roboty rozbiórkowe objęte zamówieniem przy udziale zaledwie 8 pracowników fizycznych i 2 operatorów sprzętu. Skoro wykonawca zamierza całość zadania wykonać w 48 rbh (angażując 2 koparki), to nie jest możliwe wykonanie 122 kursów samochodem samowyladowczym z gruzem o dystansie 4148k m (122 kursy na dystansie 17 km tam i z powrotem).

W konsekwencji: nie udowodniono zamawiającemu jakie koszty i w jakiej wysokości ELEKTRO-TIM poniesienie w związku z oddelegowaniem pracowników do wykonania zamówienia (odwołujący podkreślił, że odległość pomiędzy siedzibą wykonawcy a lokalizacją rozbiórki to ponad 130 km w jedną stronę, zaś czas dojazdu w jedną stronę przekracza 2 godziny). Deklarując wykonanie zamówienia za cenę 145 140,00 zł brutto wykonawca nie wykazał, że cena obejmuje koszty delegacji, noclegu bądź dojazdu pracowników.

II. 2. 2. Sprzęt

Pomimo przedstawionych twierdzeń wykonawca ELEKTRO-TIM nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność dysponowania własnym zapleczem sprzętowym wraz ze specjalistycznym osprzętem do prowadzenia rozbiórek (koparki, koparko-ładowarki, młoty i nożyce wyburzeniowe czy kruszarka). Ponadto, nie wyjaśniono kosztów związanych z najmem, leasingiem bądź amortyzacją, serwisem i eksploatacją ww. sprzętu. Brakuje dowodów potwierdzających koszt transportu sprzętu na teren rozbiórki (nie wykazano okoliczności dyspono-

wania własnym transportem ponadgabarytowym). Koszt pracy sprzętu wykonawca ELEKTRO-TIM określił gołosłownie bez przedstawienia jakichkolwiek dowodów. Wyjaśnienia nie zawierają jakichkolwiek dowodów potwierdzających rzetelność poszczególnych stawek kosztowych zaprezentowanych w kalkulacji.

Ponadto, wykonawca ELEKTRO-TIM nie udowodnił żaden sposób, że w deklarowanym terminie wydajność pracy jego koparki pozwoli na wykonanie rozbiórki mechanicznej obiektów o kubaturze opisanej w SWZ. Kalkulacja ELEKTRO-TIM opiera się zatem na jego gołosłownych twierdzeniach w tym zakresie, które nie zostały poparte dowodami. W konsekwencji, przedstawione wyjaśnienia nie poddają się w żaden sposób obiektywnej kontroli.

II. 2. 3. Transport odpadów oraz materiałów

Również w przypadku kosztów transportu (kosztów pracy samochodów ciężarowych) w żaden sposób nie wyjaśniono ani nie udowodniono, że koszty te uwzględniono w cenie oferty. Wykonawca nie potwierdził, że dysponuje własnymi samochodami ciężarowymi (brak dowodów) oraz nie wyjaśnił wpływu na cenę oferty kosztów związanych z eksploatacją samochodu, w tym kosztów zakupu paliwa, olejów i innych płynów eksploatacyjnych. Nie wiadomo jakie elementy składają się na koszt transportu, nie wykazano kosztów zakupu paliwa (którego ceny dynamicznie rosną), kosztów serwisu, ubezpieczenia i innych. W konsekwencji, wykonawca ELEKTRO-TIM nie wyjaśnił konkretnie i wyczerpująco zarówno kosztów pracy koparki i samochodu ciężarowego jak i kosztów pracy operatora koparki i kierowcy ciężarówki. Przede wszystkim zaś, wykonawca ELEKTRO-TIM nie udowodnił zamawiającemu, że rzeczywiście dysponuje możliwością przewiezienia gruzu pochodzącego z rozbiórki do składowiska oddalonego od miejsca wykonania zamówienia o zaledwie 17 km, która to okoliczność ma decydujące znaczenie dla ustalenia kosztów transportu gruzu.

II. 2. 4. Utylizacja odpadów

Wykonawca ELEKTRO-TIM gołosłownie deklaruje poniesienie kosztów utylizacji odpadów porozbiórkowych oraz kosztów zakupu materiałów. W szczególności, nie udowodniono zamawiającemu, że ELEKTRO-TIM zamierza zgodnie z prawem i na warunkach rynkowych wykonać utylizację gruzu pochodzącego z rozbiórki. Twierdzenia na temat planowanego dostarczenia gruzu do nieodległych składowisk są całkowicie dowolne i niepotwierdzone (a ponadto, twierdzenia te całkowicie pomijają koszty związane z załadunkiem gruzu do wywiezienia).

Wyjaśniając „pozostałe elementy porozbiórkowe nie nadające się do odzysku” ELEKTRO-TIM zadeklarował wykorzystanie 10 kontenerów (1000 zł / kontener: 10 x 1000 zł = 10 000 zł netto), przy czym nie wskazano pojemności kontenera (przeciętnie od 7 do 36m³).

Tymczasem przeciętna cena za utylizację odpadów zmieszanych to 800 zł netto plus podstawienia kontenera (ok. 500 zł netto). Wykonawca nie przedstawił dowodu w postaci oferty na odbiór odpadów zmieszanych, która stanowiłaby potwierdzenie złożonych wyjaśnień. Wy-

konawca nie udowodnił również kosztów utylizacji innych odpadów pochodzących z rozbiórki (np. papy odpadowej).

II. 2. 5. Materiały, w tym wykonanie zasypania miejsc po likwidowanych obiektach budowlanych

Wykonawca ELEKTRO-TIM całkowicie gołosłownie opisał koszty związane z zakupem materiałów oraz wykonaniem zasypki wykopów po rozbiórce. Zgodnie z dokumentacją projektową konieczny jest zakup materiału zasypowego do wykonania zasypek oraz jego właściwe zagęszczenie. Wykonawca zadeklarował gołosłownie zakup 400 t piasku x 20zł/t = 8 000 zł netto, nie przedstawiając ani cennika, ani dostawcy ww. materiału. Biorąc pod uwagę uwarunkowania rynkowe, podana cena jest znacząco zaniżona, a ponadto nie wiadomo czy w cenie tej ujęty jest koszt transportu (stawka 20 zł t/ wraz z transportem jest całkowicie nierealna przy dzisiejszych cenach paliw).

Do wykonania zasypek konieczne jest nie tylko poniesienie kosztów zakupu materiału (piasek, pospółka), ale również użycie sprzętu takiego jak: koparko-ładowarka, zagęszczarka (co oczywiście wiąże się z nakładami na robociznę). Powyższe koszty zostały pominięte przez wykonawcę ELEKTRO-TIM.

Wykonawca całkowicie pominął w swoich wyjaśnieniach kwestię kosztów inwentaryzacji geodezyjnej (o co został zapytany w wezwaniu zamawiającego z dnia 21 października 2022 r.).

Skoro wykonawca ELEKTRO-TIM nie udowodnił szeregu czynników kosztotwórczych składających się na koszty realizacji zamówienia, to zamawiający nie miał podstaw do uznania, że jego oferta nie zawiera ceny rażąco niskiej. Wykonawca nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzających rzetelność zaoferowanej ceny (w szczególności nie wykazał wyjątkowych okoliczności, które miałyby spowodować obniżenie cen). W miejsce dowodów (wyraźnie wskazanych w pismach zamawiającego), ELEKTRO-TIM powołuje się gołosłownie na swoje zaplecze techniczne, doświadczenie i możliwości organizacyjne.

Wyjaśnienia w zakresie ceny oferty lub ich istotnych części składowych powinny zostać rzetelnie opracowane oraz zawierać konkretne i wyczerpujące informacje. Wyjaśnienia ELEKTRO-TIM zostały przedstawione w sposób lakoniczny. W piśmie wykonawcy został zawarty zbiór informacji niepowiązanych ze sobą, nie wnoszących nic do sprawy oświadczeń, nie popartych komentarzami i rzetelnymi dowodami. Na mocy art. 224 ust. 6 ustawy zamawiający jest zobowiązany odrzucić ofertę Wykonawcy, który nie udzielił wyjaśnień, lub jeżeli dokonana ocena złożonych przez wykonawcę wyjaśnień oraz dostarczonych dowodów potwierdzi, że oferta zawiera rażąco niską cenę lub koszt w stosunku do przedmiotu zamówienia (wyrok KIO z dnia 26 lipca 2019 r., sygn. akt KIO 1362/19).

Powołał wyrok z dnia 27 czerwca 2019 r., KIO 1060/19, wyrok KIO z 29.04.2016 r., sygn. akt: KIO 596/16, wyrok KIO z 14.09.2018 r., sygn. akt: KIO 1764/18, wyrok KIO z 19.01.2017 r., sygn. akt: KIO 28/17, wyrok KIO z 05.04.2017 r., sygn. akt: KIO 539/17, wyrok KIO z

24.08.2017 r., sygn. akt: KIO 1637/17, sygn. akt: KIO 1673/17, wyrok KIO z 14.06.2016 r., sygn. akt: KIO 962/16, wyrok KIO z 06.09.2016 r., sygn. akt: KIO 1598/16.

III. Zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy FIODOR z powodu rażąco niskiej ceny

Odwolujący zastrzegł, że wszystkie szczegółowe zarzuty adresowane wobec wyjaśnień wykonawców ELEKTRO-TIM znajdują odpowiednie zastosowanie również wobec „wyjaśnień” wykonawcy FIODOR.

Wykonawca FIODOR złożył absolutnie gołosłowne wyjaśnienia złożone z 16 wierszy tekstu, gdzie powołuje się przede wszystkim na własny sprzęt i doświadczenie oraz współpracę z wyspecjalizowanymi podmiotami odbierającymi gruz i inne odpady pochodzące z rozbiórki.

Firma FIODOR (podobnie jak wcześniej omawiany ELEKTRO-TIM) w swoich kilkuzdaniowych lakonicznych „wyjaśnieniach” pomija pozostałe czynniki cenotwórcze, w tym elementy, o których wyjaśnienie prosił zamawiający w wezwaniu z dnia 21 października 2022 r. Wykonawca nie tylko nie odpowiedział na konkretne pytania zamawiającego, nie przedstawił żadnej kalkulacji ceny oferty, ale również nie przywołał jakichkolwiek dowodów na potwierdzenie swoich twierdzeń.

„W odpowiedzi na Państwa pismo-wezwanie, pragnę złożyć następujące wyjaśnienia dotyczące kosztów realizacji zamówienia. Oferta skalkulowana została zgodnie ze SWZ o budynku 1.1, 3.1., 5.1., 6.1. wraz z zagospodarowanie odpadów porozbiórkowych. Mianowicie wartość realizacji zadania uwarunkowana jest optymalizacją kosztów i technologią realizacji. Roboty w całości prowadzone będą własnym sprzętem, sposobem mechanicznym – koparka z odpowiednim oprzyrządowaniem (szybkie tempo prac), sporadycznie w razie konieczności ręcznie. Optymalizacja kosztów transportu, wywóz gruzu do kontrahenta pod kruszarkę. Odpady zmieszane i zanieczyszczone – odbiór przez wyspecjalizowaną firmę. Najważniejszym mnożnikiem cenotwórczym jest termin realizacji – max 2 tygodnie. Również doświadczenie moje i kierownika budowy przekłada się na cenę ofertową.

Zaoferowana wartość zamówienia jest zgodny z zasadami prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, pracownicy zatrudnieniem na umowy o prace wg kodeksu pracy. Rozbiórka prowadzona będzie zgodnie z przepisami o ochronie środowiska i zadami BDO. Wszystkie powyższe przedstawione czynniki odzwierciedlają przedłożoną Państwu ofertę, która jest w pełni realistyczna i pozwala prawidłowo wykonać zamówienie.”

FIODOR – wbrew zobowiązaniu zamawiającego, nie przedstawił wyjaśnień dotyczących uwzględnienia w cenie oferty kosztów wynikających z postanowień § 3 ust. 21 załącznika nr 8 do SWZ oraz kosztów zasypania miejsc naruszonego gruntu lub po wyburzonych elementach podziemnych budynków zasypką z piasku średnioziarnistego zagęszczając ją do ID = 0,6 o czym mowa w pkt 9.9 załącznika 1.1 do SWZ (projektu rozbiórek - części opisowej), a także wycinki drzewa o czym mowa w pkt III. 1.3) SWZ i kosztów wynikających z konieczno-

ści dokonania zgłoszenia zmian geodezyjnych do organu prowadzącego właściwą ewidencję gruntów i budynków na podstawie dokumentacji technicznej.

Z powyższych względów, wobec braku obalenia domniemania rażąco niskiej ceny, oferta ww. wykonawcy winna zostać odrzucona.

IV Zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy TKZ z powodu rażąco niskiej ceny

Odwołujący zastrzegł, że wszystkie szczegółowe zarzuty adresowane wobec wyjaśnień wykonawców ELEKTRO-TIM i FIODOR znajdują odpowiednie zastosowanie również wobec „wyjaśnień” wykonawcy TKZ.

Analogicznie jak było to w przypadku firmy FIODOR, również wykonawca TKZ złożył szczegółowe, gołosłowne wyjaśnienia złożone z kilku wierszy tekstu oraz tabeli zawierającej ceny jednostkowe rozbiórki poszczególnych obiektów. Wyjaśnienia nie zawierają wyszczególnienia kosztów bezpośrednich związanych z wykonaniem zamówienia oraz nie udowadniają zysku, co jest kluczowym warunkiem obalenia domniemania r.n.c.

„W odpowiedzi na otrzymane wezwanie z dnia 21.10.2022 r. dot. wyjaśnienia rażąco niskiej ceny w postępowaniu na zadanie „Rozbiórka budynków na terenie przeznaczonym pod budowę nowego Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 w Poznaniu” przesyłam w uzupełnieniu szczegółowe wyjaśnienia.

Przedmiotowa oferta została przygotowana na podstawie specyfikacji podanej w SWZ wraz z załącznikami, a cena ofertowa w kwocie 199 260, 00 złotych jest ceną realną.

Prace rozbiórkowe – 68 000 netto, 83 640 brutto,

Transport i utylizacja 42 000 netto, 51 660 brutto,

Prace ziemne – 35 000 netto 43 050 brutto,

Nadzór i zgłoszenia – 17 000 netto 20 190 brutto razem 199 260 brutto.”

Firma TKZ (podobnie jak wcześniej omawiany FIODOR) w swoich kilkudziesięciu lakonicznych „wyjaśnieniach” pomija pozostałe czynniki cenotwórcze, w tym elementy, o których wyjaśnienie prosił zamawiający w wezwaniu z dnia 21 października 2022 r. Wykonawca nie tylko nie odpowiedział na konkretne pytania zamawiającego, nie przedstawił żadnej kalkulacji ceny oferty, ale również nie przywołał jakichkolwiek dowodów na potwierdzenie swoich twierdzeń.

TKZ – wbrew zobowiązaniu zamawiającego, nie przedstawił wyjaśnień dotyczących uwzględnienia w cenie oferty kosztów wynikających z postanowień § 3 ust. 21 załącznika nr 8 do SWZ oraz kosztów zasypania miejsc naruszonego gruntu lub po wyburzonych elementach podziemnych budynków zasypką z piasku średnioziarnistego zagęszczając ją do ID = 0,6 o czym mowa w pkt 9.9 załącznika 1.1 do SWZ (projektu rozbiórek - części opisowej), a także wycinki drzewa o czym mowa w pkt III. 1.3) SWZ i kosztów wynikających z konieczności dokonania zgłoszenia zmian geodezyjnych do organu prowadzącego właściwą ewidencję gruntów i budynków na podstawie dokumentacji technicznej.

Z powyższych względów, wobec braku obalenia domniemania rażąco niskiej ceny, oferta ww. wykonawcy winna zostać odrzucona.

V. Zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy WiW Plus z powodu rażąco niskiej ceny

Odwolujący podkreślił, że wszystkie szczegółowe zarzuty adresowane wobec wyjaśnień wykonawców ELEKTRO-TIM, TKZ i FIODOR znajdują odpowiednie zastosowanie również wobec „wyjaśnień” wykonawcy WiW Plus.

Cena oferty złożonej przez WiW Plus (201 720,00 zł brutto) stanowi cenę rażąco niską w stosunku przedmiotu zamówienia, zaś wykonawca ten nie zdołał obalić ww. domniemania w drodze składanych przez siebie wyjaśnień w trybie art. 224 ust. 1 Ustawy. Zamówienie nie może zostać należycie zrealizowane (w szczególności w obszarze pracy ludzkiej, pracy sprzętu i utylizacji odpadów) za cenę 201 720,00 zł brutto. W porównaniu do wykonawcy ELEKTRO-TIM, wykonawca WiW Plus przedstawił jeszcze bardziej lakonicznie wyjaśnienia, których wartość dowodowa jest równie wątpliwa. Wykonawca WiW Plus pominął przy tym w swoich wyjaśnieniach szereg czynników kosztotwórczych (m.in. związanych z utylizacją odpadów, zakupem materiału zasypowego, pracą sprzętu, wycinką drzewa), zaś czynniki wymienione w wyjaśnieniach nie zostały właściwie wykazane.

Wykonawca WiW Plus powołał się na zestaw ogólnikowych twierdzeń dotyczących posiadania bogatego doświadczenia, własnego sprzętu, własnego transportu, przeszkolonych pracowników czy też oszczędnych metod wykonania zamówienia. Katalog argumentów wykonawcy uzupełniają zapewnienia (niepoparte jednak żadnymi dowodami) na temat uwzględnienia w cenie oferty wszelkich kosztów związanych z realizacją zamówienia.

„W odpowiedzi na Państwa wezwanie do wyjaśnienia zaoferowanej przez nas ceny tj. 201 720,00 zł. brutto dot. rozbiórki budynków w Poznaniu informuję, iż posiadając:

- bogate doświadczenie
- własny specjalistyczny sprzęt (potwierdzenie w załączeniu),
- własny transport (potwierdzenie w załączeniu)
- przeszkolonych i doświadczonych pracowników (zatrudnionych na podstawie umowy o pracę)
- oszczędne metody wykonania zamówienia (własne opracowanie metody wyliczeń kosztów wykonania robót rozbiórkowych, transportowych, ziemnych, drogowych, likwidacji nielegalnych wysypisk odpadów i innych) pozwalają nam na znaczne oszczędności czasu i środków finansowych.”

Ponadto, wykonawca przedstawił WiW Plus poniższą „informację techniczno-finansową”:

1 prace przygotowawcze — zabezpieczenie i oznaczenie terenu rozbiórki: 2 osoby, 8h, 16, 35,00, 560,00

2 prace ręczne — prace demontażowe i inne roboty ręczne (wraz z kosztami pracowniczymi)

4 osoby, 80 h, 320, 35,00, 11200,00

3 praca koparki (wraz z kosztami pracowniczymi oraz kosztem zakupu paliwa) roboty rozbiórkowe. zaspanie wykopów po fundamentach, uporządkowanie terenu i inne) - 64 h, 180,00, 11520,00

4 utylizacja gruzu (wraz z kosztami pracowniczymi oraz kosztem zakupu paliwa) szt 80, 500,00, 40000,00

5 wywóz i utylizacja z kosztami pracowniczymi oraz kosztem zakupu paliwa) — tym drewno, wyposażenie i inne 50 000,00

6 wywóz i utylizacja innych odpadów (wraz z kosztami pracowniczymi oraz kosztem zakupu paliwa) — w tym drewno i inne 15000,00

7 plantowanie i uporządkowanie terenu po rozbiórce (wraz z kosztami pracowniczymi) 5000,00

8 koszty kierownika budowy 8000,00

9 diety i nocleg pracowników 6000,00

10 dojazd i mobilizacja 2000,00

11 dokumentacja geodezyjna powykonawcza 5000,00

13 inne koszty (w tyłu m.in. Uwzględniony wzrost cen paliwa, i inne) 5000,00

KOSZTY RAZEM 159280,00

WARTOŚĆ ZAMÓWIENIA 201720,00

KOSZTY BRUTTO 159280,00

ZYSK OGÓŁEM 42440,00

Ponadto dodatkowym zyskiem jest częściowa sprzedaż odzyskanych materiałów porozbiórkowych

Tymczasem, żadne z ww. kosztów wymienionych w „informacji techniczno-finansowej” nie zostały udowodnione bądź choćby szcążtkowo uprawdopodobnione przez WiW Plus. W szczególności, nie udowodniono, że wykonawca zamierza zgodnie z prawem i na warunkach rynkowych wykonać przetworzenie odpadów pochodzących z rozbiórki, w tym odpadów takich jak gruz betonowy, odpady zmieszane, papa, drewno i inne.

Odwołujący podkreślił, że przetworzenie odpadu w postaci gruzu porozbiórkowego na kruszywo budowlane wymaga bowiem przeprowadzenia stosownych procesów technologicznych (kruszenia, sortowania) na podstawie wymaganej przepisami prawa decyzji administracyjnej. Zakazane jest kruszenie odpadów w miejscu rozbiórki. Aby gruz utracił status odpadu należy go wywieźć z miejsca rozbiórki na teren działki, dla której wydano stosowną decyzję udzielającą danemu przedsiębiorcy zezwolenia na przetwarzanie odpadów. Dopiero w takiej lokalizacji możliwe jest użycie kruszarek i innych urządzeń, które w procesie technologicznym przetwarzają gruz na kruszywo budowlane o określonych cechach i frakcjach. Wykonawca nie udowodnił w najmniejszym stopniu, że dysponuje możliwością wytworzenia kruszywa budowlanego (w tym posiadanie kruszarki) w sposób zgodny z prawem (posiadanie

decyzji na przetwarzanie odpadów) a także nie wykazał, że ma możliwość sprzedaży kruszywa pozyskanego z przetworzenia odpadów porozbiórkowych (nie wiadomo na jakich warunkach cenowych). Co oczywiste, kruszenie gruzu wiąże się z kosztami dla wykonawcy (których wysokość nie została ani wyjaśniona, ani udowodniona przez WiW Plus).

Również koszt transportu gruzu został ewidentnie zaniżony. Zgodnie z OPZ do wywozu i utylizacji przeznaczono ok. 1821 m³ gruzu. Wykonawca WiW Plus przyjął zaś zaledwie 80 kursów z ładunkiem gruzu, co z kolei oznaczałoby, że jeden transport gruzu zabiera ponad 22 m³ ładunku. Tego rodzaju sytuacja jest niemożliwa, gdyż w zależności od rodzaju użytego pojazdu, jednorazowy ładunek gruzu nie przekracza 13-23 ton. Wykonawca nie wyjaśnił przede wszystkim gdzie zamierza przewieźć gruz pochodzący z rozbiórki, wobec czego wiarygodność jego wyjaśnień w obszarze kosztów transportu i utylizacji gruzu jest całkowicie niemożliwa do weryfikacji. Ponadto, wykonawca WiW Plus nie przedstawił oferty (lub innego dowodu) na potwierdzenie kosztów utylizacji innych odpadów powstających w czasie rozbiórki (odpadów zmieszanych, papy, drewna). Do wyjaśnień RNC nie załączono żadnych dowodów potwierdzających koszty utylizacji odpadów. W „wyjaśnieniach” brakuje informacji kto i za jaką cenę zajmie się utylizacją odpadów pochodzących z rozbiórki. Wszystkie materiały z rozbiórki bezwzględnie muszą być poddane utylizacji, na co wykonawca zobowiązany jest przedstawić zamawiającemu dokumenty potwierdzające utylizację. Pomimo przedstawionych twierdzeń wykonawca WiW Plus nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność dysponowania własnym zapleczem sprzętowym wraz ze specjalistycznym osprzętem do prowadzenia rozbiórek (koparki, koparko-ładowarki, młoty i nożyce wyburzeniowe oraz kruszarka). Ponadto, nie wyjaśniono kosztów związanych z najmem, leasingiem bądź amortyzacją, serwisem i eksploatacją ww. sprzętu. Brakuje dowodów potwierdzających koszt transportu sprzętu na teren rozbiórki (nie wykazano okoliczności dysponowania własnym transportem ponadgabarytowym), a odległość od siedziby wykonawcy do miejsca rozbiórki to ponad 170 km w jedną stronę.

Również w przypadku kosztów transportu (kosztów pracy samochodów ciężarowych) w żaden sposób nie wyjaśniono ani nie udowodniono, że koszty te uwzględniono w cenie oferty. Reasumując, „wyjaśnienia” WiW Plus są nieprecyzyjne, ogólnikowe, nie odnoszą się do treści wezwania oraz nie zostały poparte wiarygodnymi dowodami a – wbrew obowiązkowi wynikającemu z wezwania zamawiającego – WiW Plus nie przedstawił wyjaśnień dotyczących uwzględnienia w cenie oferty kosztów wynikających z postanowień § 3 ust. 21 załącznika nr 8 do SWZ oraz kosztów zasypania miejsc naruszonego gruntu lub po wyburzonych elementach podziemnych budynków zasypką z piasku średnioziarnistego zagęszczając ją do ID = 0,6 o czym mowa w pkt 9.9 załącznika 1.1 do SWZ (projektu rozbiórek - części opisowej), a także wycinki drzewa o czym mowa w pkt III. 1.3) SWZ i kosztów wynikających z konieczności

ści dokonania zgłoszenia zmian geodezyjnych do organu prowadzącego właściwą ewidencję gruntów i budynków na podstawie dokumentacji technicznej.

Odwołujący zwrócił uwagę wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 28 października 2022 r. wydany w sprawie o sygn. akt KIO 2747/22.

Reasumując, w przedmiotowym postępowaniu wykonawca WiW Plus również nie udowodnił, że okoliczności, na które się powołuje mają charakter wyjątkowy, niedostępny innym przedsiębiorcom obecnym na rynku. Odwołujący podnosi, że w przypadku gdy wykonawca powołuje się na szczególnie sprzyjające warunki, które mają uzasadniać obniżenie ceny, jest zobowiązany wykazać, że są one niedostępne innym wykonawcom oraz wykazać konkretny wpływ tych warunków na obniżenie ceny (wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt KIO 681/17).

Zgodnie z orzecznictwem Krajowej Izby Odwoławczej, wykonawca – wyjaśniając w jaki sposób sporządził kalkulację swojej oferty – zobowiązany jest wskazać w szczególności wszystkie elementy składające się na czynności wykonywane przez niego przy realizacji robót a następnie wskazać sposób w jaki je wycenił, biorąc pod uwagę te elementy, dla których możliwe jest obniżenie ceny. Tylko taka prezentacja poszczególnych elementów cenotwórczych pozwala zamawiającemu na ocenę, że cena skalkulowana na określonym poziomie jest ceną rynkową i została obliczona w sposób rzetelny a wykonawca wziął pod uwagę wszystkie elementy składające się na realizację przedmiotowego zamówienia (por. wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 10 maja 2021 r., sygn. akt KIO 927/21).

Zgodnie zaś z poglądami judykatury, wykonawca może wszelkimi dowodami, a nie tylko tymi, o złożenie których wzywał zamawiający, ale i także dowodami wskazanymi przez siebie, winien wykazywać możliwość realnego i rzetelnego wykonania zamówienia za zaproponowaną cenę. Z kolei zamawiający jest zobligowany przeanalizować i ocenić otrzymane wyjaśnienia, m.in. pod kątem ich wiarygodności. Oceny oferty można dokonać wyłącznie w oparciu o dokumentację konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego a wykonawca winien dążyć do takiego wyjaśnienia kalkulacji ceny, które przekona, że wykonawca przyjął racjonalne założenia co do koniecznych do poniesienia kosztów i nakładów. Rzeczą wykonawcy jest usunięcie jakichkolwiek wątpliwości zamawiającego, że cena ofertowa nie jest ustalona na zaniżonym poziomie (wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 3 marca 2020 r., sygn. akt X Ga 35/20).

Udzielając odpowiedzi na wezwanie zamawiającego wystosowane na podstawie art. 224 ust. 1 Ustawy wykonawca obowiązany jest wyjaśnić wszystkie istotne elementy kalkulacji ceny, w tym m.in. w odniesieniu do kwestii wskazanych przez zamawiającego w treści wezwania. Oznacza to, że wezwanie do wyjaśnienia RNC nie musi być skonkretyzowane, albowiem wykonawca obowiązany jest wyjaśnić wszystkie istotne elementy kalkulacji ceny, w tym rów-

niez elementy wymienione wezwaniu. Jest to o tyle istotne, że w przypadku przedmiotowego zamówienia publicznego mamy do czynienia z robotami budowlanymi opisanymi wystarczająco precyzyjnie w OPZ (w tym projekt rozbiórki i przedmiar robót), W tej sytuacji nic nie stało na przeszkodzie wykonawcy mogli przedstawić szczegółowe wyjaśnienia sposobu kalkulacji ceny w oparciu o wszystkie wymagania zamawiającego wyczerpująco wyspecyfikowane w opisie przedmiotu zamówienia. W konsekwencji, wzywając wykonawcę ELEKTRO-TIM i wykonawców FIODOR, TKZ i WiW Plus do złożenia wyjaśnień wraz z dowodami w zakresie wyliczenia ceny oferty Zamawiający nie musiał powtarzać wszystkich elementów składających się na opis przedmiotu zamówienia, którego ekonomicznym odzwierciedleniem powinna być omawiana cena oferty. Zamawiający nie był również zobligowany do wyszczególnienia w swoim wezwaniu konkretnych wątpliwości w zakresie ceny oferty. Byłoby to wszak niemożliwe w świetle ryczałtowego charakteru ceny oferty. To na wykonawcach spoczywał ciężar wyjaśnienia wszystkich czynników wpływających na cenę zaoferowaną w zamian za wykonanie zamówienia. Potwierdzeniem argumentacji odwołującego jest również stanowisko wyrażone w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej, zgodnie z którym, profesjonalista ubiegający się i uzyskujący zamówienia publiczne zgodnie z procedurami określonymi w ustawie Prawo zamówień publicznych, winien mieć świadomość, że kierowane do niego wezwanie w trybie art. 224 ust. 1 i 2 Ustawy oznacza konieczność wyjaśnienia w jak najszerszy sposób co leżało u podstaw wyceny i podanie kalkulacji całej ceny ofertowej. Celem wyjaśnień jest bowiem wykazanie, że cena ta będzie pokrywała co najmniej wszystkie koszty związane z realizacją zamówienia. Tożsame z brakiem złożenia wyjaśnień są wyjaśnienia lakoniczne czy ogólnikowe (por. wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 10 maja 2021 r., sygn. akt KIO 927/21).

Podsumowując, wezwanie do wyjaśnienia w zakresie rażąco niskiej ceny, zawarte w piśmie zamawiającego z dnia 21 października 2022 r. w wystarczający sposób określało zakres wyjaśnień oczekiwanych od wykonawców, a w konsekwencji złożenie wyjaśnień ogólnikowych, nieodnoszących się do wszystkich istotnych elementów kalkulacji ceny nie mogło prowadzić do wykazania braku istnienia ceny rażąco niskiej.

VII. Pozostałe zarzuty oraz podsumowanie

Obowiązkiem zamawiającego jest prowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z poszanowaniem zasad zamówień publicznych oraz w zgodzie z obowiązkami nałożonymi na niego przez ustawę. Odwołujący podkreślił, że właściwa ocena wyjaśnień złożonych przez wykonawcę ELEKTRO-TIM oraz wykonawców FIODOR, TKZ i WiW Plus powinna skutkować odrzuceniem wskazanych ofert, bowiem wyjaśnienia te są ogólnikowe, niekompletne oraz nie odpowiadają wymaganiom wskazanym przez zamawiającego (w szczególności w zakresie elementu dowodowego). Z zarzutami omawianymi wcześniej koresponduje zarzut naruszenia art. 16 pkt 1, 2 i 3 Ustawy, przez zaniechanie przeprowadzenia

postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz zgodnie z zasadami proporcjonalności i przejrzystości, co polegało na pominięciu braku wiarygodnych wyjaśnień oraz dowodów, jakie nie zostały złożone przez ww. wykonawców. Skoro zamawiający żądał złożenia dowodów wraz z wyjaśnieniami, to nie powinien premiować wykonawców, którzy takich dowodów nie dostarczyli. Takie preferencyjne traktowanie wykonawcy ELEKTRO-TIM oraz wykonawców FIODOR, TKZ i WiW Plus odbyło się bowiem z naruszeniem interesu pozostałych wykonawców, w tym odwołującego. W świetle wyżej opisanego stanu faktycznego oraz argumentacji prawnej podanej dla uzasadnienia zarzutów odwołanie jest w pełni uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie w całości.

W dniu 22 listopada 2022 r. zamawiający złożył odpowiedź na odwołanie wnosząc o:

1. o oddalenie odwołania w całości.
2. obciążenie odwołującego kosztami postępowania odwoławczego, w tym kosztami wynagrodzenia pełnomocnika.

Zarzuty dotyczące wyboru najkorzystniejszej oferty wykonawcy ELEKTRO-TIM oraz zaniechania odrzucenia ofert wykonawców ELEKTRO-TIM oraz wykonawcy WiW PLUS Sp. z o.o.

A. Wyjaśnienia złożone przez wykonawcę ELEKTRO-TIM

Zamawiający kwestionuje stanowisko odwołującego w zakresie błędnej oceny wyjaśnień złożonych przez wykonawcę ELEKTRO-TIM J. T. .

Zamawiający, pismem z dnia 21 października 2022 r. zwrócił się do siedmiu wykonawców o złożenie wyjaśnień dotyczących rażąco niskiej ceny. Odpowiedzi na wezwanie udzieliło czterech wykonawców.

Wykonawca ELEKTRO-TIM J. T., w ocenie zamawiającego złożył wyjaśnienia uzasadniające zastosowanie ceny niższej w stosunku do kwoty, jaką zamawiający przeznaczył na wykonanie zamówienia. Wykonawca ELEKTRO-TIM J. T. przedstawił w ramach odpowiedzi szczegółowe kalkulacje, które również pozwoliły zamawiającemu na ocenę oferty, jako nie przedstawiającej rażąco niskiej ceny.

Odwołujący zaś stara się wykazać, że wyjaśnienia złożone przez w/w wykonawcę są ogólne, pobieżne i nie uwzględniają wszystkich istotnych elementów – w tym w szczególności nie odpowiadają na wszystkie pytania postawione przez zamawiającego w wezwaniu do wyjaśnień z dnia 21 października 2022 r.

Zdaniem zamawiającego odwołujący nie uwzględnia specyfiki przedmiotu zamówienia tego postępowania.

Powołał wyrok z dnia 15 kwietnia 2022 r., sygn. KIO 832/22, wyroku z dnia 29 lipca 2021 r., sygn. KIO 1946/21.

Zamawiający podniósł, że sam fakt występowania różnic cenowych w przedstawionych ofertach nie musi zatem być jednoznaczny z wystąpieniem zjawiska rażąco niskiej ceny. Powyższą zasadę prezentuje stan faktyczny przedmiotowego postępowania. Analiza informacji o złożonych ofertach wskazuje, że wykonawcy w zależności o posiadanych zasobów oferowali ceny wahające się od kwoty 145.140,00 zł (najkorzystniejsza oferta) przez ceny oscylujące w kwocie ok. 200.000,00 zł (trzy oferty), 300.000,00 zł (trzy oferty), aż do 400.000,00 zł (oferta odwołującego). Znamionym jest, że większość ofert była znacznie niższa niż kwota przeznaczona przez zamawiającego. Zamawiający, kalkulując wartość zamówienia wziął pod uwagę najszerzy z możliwych wariantów. Zgodnie z informacją uzyskaną od kosztorysanta „W kosztorysie robót rozbiórkowych została uwzględniona najdroższa z opcji uwzględniająca koszt zagospodarowania odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przy czym w praktyce bardzo częstym rozwiązaniem firm rozbiórkowych jest odzyskiwanie części materiałów porozbiórkowych – również zgodnie z obowiązującymi przepisami. Takie rozwiązanie pozwala na znaczne zmniejszenie kosztów rozbiórki w stosunku do szacowanych w kosztorysie cen. Oferta uwzględniająca takie rozwiązanie nie jest rażąco niska i jest rozwiązaniem całkowicie rynkowym i dopuszczalnym zgodnie z zasadami sztuki budowlanej. ” Istnieje zatem możliwość złożenia ofert, która cenowo będzie niższa od kosztów skalkulowanych przez zamawiającego.

Jako dowód zamawiający powołał mail z opinią przekazaną przez kosztorysanta.

Odwołujący zarzucił, że złożone przez powyższego wykonawcę wyjaśnienia nie są wystarczająco szczegółowe oraz nie odpowiadają na wszystkie zadane przez zamawiającego pytania.

Zamawiający nie podzielił takiego stanowiska. Zgodnie z przepisem art. 224 ust. 6 ustawy odrzuceniu, jako oferta z rażąco niską ceną lub kosztem, podlega oferta wykonawcy, który nie udzielił wyjaśnień w wyznaczonym terminie, lub jeżeli złożone wyjaśnienia wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny lub kosztu.

Zamawiający jest zatem uprawniony do tego, aby odrzucić ofertę tylko z powodu otrzymania niedostatecznych wyjaśnień, jednak o niedostatecznych, zbyt ogólnych wyjaśnieniach można mówić w sytuacji, gdy wykonawca odpowiada bardzo ogólnie, w szczególności nie odwołując się do realiów postępowania i treści swojej oferty.

Odwołujący dokonując analizy złożonych przez w/w wykonawcę wyjaśnień pominął szereg istotnych jej elementów. Zamawiający celem wykazania niezasadności stanowiska dokonał porównania informacji żądanych przez niego od wykonawcy z udzielonymi wyjaśnieniami.

Zamawiający w piśmie z dnia 21 października 2022 r. żądał następujących informacji:

1) zarządzania procesem produkcji, świadczonych usług - vide w pkt 1,2,3 oraz 4, a także podsumowanie cen dla pkt 2 wyjaśnień wykonawcy, w których wskazuje on na zwiększoną mechanizację procesu realizacji zamówienia poprzez zaangażowanie maszyn, a także na

ustalenie preferencyjnych cen dotyczących utylizacji odpadów nie nadających się do odzysku;

2) wybranych rozwiązań technicznych, wyjątkowo korzystnych warunków usług - vide w pkt 1,2,3 oraz 4, a także podsumowanie cen dla pkt 2 wyjaśnień wykonawcy, w których wskazuje on na zwiększoną mechanizację procesu realizacji zamówienia poprzez zaangażowanie maszyn, a także na ustalenie preferencyjnych cen dotyczących utylizacji odpadów nie nadających się do odzysku;

3) oryginalności usług oferowanych przez wykonawcę vide w pkt 1,2, 3 oraz 8 oraz w których wskazuje on na zwiększoną mechanizację procesu realizacji zamówienia poprzez zaangażowanie maszyn, co również pozwoli na realizację zamówienia w krótszym terminie;

4) zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r., poz. 2177 oraz z 2019 r. poz. 1564) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie – vide pkt 5, 9, a także podsumowanie pkt 1, 2 wyjaśnień wykonawcy, które zawierają oświadczenie wykonawcy dotyczące wyboru pracowników, z pomocą których wykonawca wykona zamówienie oraz zastosowanych stawek godzinowych za wykonaną pracę wraz z ich wyszczególnieniem;

5) zgodności z prawem w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej – vide oświadczenie wykonawcy zawarte in fine wyjaśnień, które wskazuje, że wykonawca nie korzysta z pomocy publicznej w wymiarze, który mógłby mieć wpływ na poziom oferowanej ceny;

6) zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie - vide pkt 5, 9, a także podsumowanie pkt 1, 2 wyjaśnień wykonawcy, które zawierają oświadczenie wykonawcy dotyczące wyboru pracowników, z pomocą których wykonawca wykona zamówienie oraz zastosowanych stawek godzinowych za wykonaną pracę wraz z ich wyszczególnieniem;

7) zgodności z przepisami z zakresu ochrony środowiska – vide pkt 1,4 6, 8 wyjaśnień wykonawcy, w których wskazuje na wieloletnie doświadczenie w wykonywaniu prac przy zapewnieniu odpowiednich środków ochrony – co także zostało ujęte wyczerpująco w punkcie podsumowanie pkt 1 w ppkt „ogrodzenie terminu i zabezpieczenie miejsca rozbiórki oraz zabezpieczenie przyłączy, a także w pkt podsumowanie pkt 2 w ppkt 4 – wywóz gruzu, utylizacja odpadów;

8) wypełniania obowiązków związanych z powierzeniem wykonania części zamówienia podwykonawcy – vide pkt 4 oraz podsumowanie pkt 2 wyjaśnień wykonawcy, w których odwołał

się do powierzenia wywozu odpadów wyspecjalizowanym do tego podmiotom, co również zostało uwzględnione w przedstawionej wycenie.

Ponadto, zamawiający zażądał wyjaśnienia czy przedmiot zamówienia został wyceniony zgodnie ze Specyfikacją Warunków Zamówienia i załącznikami do niej, oraz o potwierdzenie, że zaproponowana w ofercie cena jest realna. W szczególności o wykazanie, że wycena zawiera koszty wynikające z postanowień § 3 ust. 21 załącznika nr 8 do SWZ oraz koszty zasypania miejsc naruszonego gruntu lub po wyburzonych elementach podziemnych budynków zasypką z piasku średnioziarnistego zagęszczając ją do $ID = 0,6$ o czym mowa w pkt 9.9 załącznika 1.1 do SWZ (projektu rozbiórek - części opisowej), a także wycinki drzewa o czym mowa w pkt III. 1.3) SWZ i koszty wynikające z konieczności dokonania zgłoszenia zmian geodezyjnych do organu prowadzącego właściwą ewidencję gruntów i budynków na podstawie dokumentacji technicznej.

W ocenie zamawiającego wykonawca sprostał także powyższemu wymogowi, co wynika wprost z jego wyjaśnień złożonych w pkt podsumowanie pkt 1 – w którym odniósł się do zorganizowanie miejsca składowania odpadów porozbiórkowych oraz wyrównania terenu po rozbiórce przez zasypanie ich piaskiem zagęszczonym oraz pkt podsumowanie pkt 2 – w którym odnosi się do wywozu gruzu, w tym pozostałych elementów nie nadających się do odzysku oraz w podsumowaniu w pkt 4 zatytułowanym koszty pośrednie, w którym wykonawca skalkulował pozyskanie dokumentacji potrzebnej do zakończenia rozbiórki.

W ocenie zamawiającego tak przedstawione wyjaśnienia są dla niego wystraszające dla pozytywnej oceny przedstawionej oferty cenowej. Podkreślił, że brak jednoznacznego wypunktowania w treści pisma danych informacji nie jest równoznaczny z brakiem ich zawarcia w danym piśmie.

Jednocześnie stopień szczegółowości wyjaśnień dotyczących sposobu kalkulacji ceny nie może być oderwany od specyfiki przedmiotu zamówienia, stopnia jego skomplikowania, a także wymagań dotyczących sposobu jego wykonania. Jeśli przedmiotem zamówienia są stosunkowo proste prace rozbiórkowe, możliwe do wykonania w krótkim czasie i przy wykorzystaniu różnych metod rozbiórki, to nie ulega wątpliwości, że choć również w takim przypadku wyjaśnienia powinny być rzetelne i wyczerpujące oraz poparte dowodami, trudno jednak w takiej sytuacji oczekiwać przedstawienia wyjaśnień obrazujących jakąś szczególnie skomplikowaną strukturę kosztów czy wyjątkowo obszernych dowodów.

Osobiste wykonanie znacznego zakresu prac przez wykonawcę prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą niewątpliwie stanowi okoliczność sprzyjającą obniżeniu kosztów, w porównaniu do wykonawcy, który musi zatrudnić personel dla całego zakresu zamówienia. Podobnie, trudno odmówić znaczenia okoliczności posiadania własnego sprzętu niezbędnego do wykonania robót.

Oferty w tym postępowaniu mogli składać również wykonawcy, którzy nie są właścicielami niezbędnych urządzeń i którzy muszą ponosić koszty związane z ich pozyskaniem na podstawie innych tytułów prawnych, co niewątpliwie zwiększa koszty realizacji zamówienia, a tym samym wpływa na wysokość oferowanej ceny. (tak KIO w wyroku z dnia 15 kwietnia 2022 r., sygn. KIO 832/22).

Jednocześnie, co jest podnoszone także w stanowisku prezentowanym przez KIO, wyjaśnienia złożone przez wykonawców winny być oceniane całościowo przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki zamówienia i nie ma w tym względzie miejsca na jakikolwiek automatyzm oceny.

Nie jest zatem tak, że zamawiający jest zobligowany do odrzucenia oferty w każdym przypadku, w którym wykonawca nie wyjaśni absolutnie każdego elementu kosztotwórczego i nie przedstawi dowodu na każde twierdzenie przedstawione w wyjaśnieniach, niezależnie od całokształtu wyjaśnień oraz obiektywnych warunków związanych z danym przedmiotem zamówienia.

Przedmiot niniejszego postępowania, podobnie jak w sprawach przywołanych powyżej, nie cechuje się nadzwyczajnym stopniem skomplikowania, co ma przełożenie także na równie względnie nieskomplikowaną strukturę kosztów. Rozstrzygające znaczenie dla poziomu cenowego ma założenie dotyczące sposobu wykonania przedmiotu zamówienia, to trudno wymagać od wykonawców jakiegoś wyjątkowego poziomu szczegółowości wyjaśnień i dyskwalifikować wyjaśnienia, do których nie załączono dowodów na każde twierdzenie w nich przedstawione. O ile wyjaśnienia jako całość są wiarygodne, rzetelne, ujawniają przyjęte przez wykonawcę założenia, a wartości przyjęte do kalkulacji ceny nie są nierealne, to nie ma podstaw do odrzucenia oferty. (tak KIO w wyroku z dnia z dnia 29 lipca 2021 r., sygn. KIO 1946/21).

Czynność wyboru najkorzystniejszej oferty została dokonana przez zamawiającego bez uchybienia obowiązującym przepisom.

Zamawiający nie podziela także zarzutów dotyczących braku przedłożenia przez wykonawcę ELEKTRO-TIM J. T. dowodów stosownych dowodów. Przepisy dotyczące procedury udzielenia zamówienia nie przewidują i nie wiążą sankcji odrzucenia oferty z niezłożeniem przez wykonawcę dowodów. W piśmie z dnia 21 października 2022 r. Zamawiający wskazał, że oczekuje wyjaśnień dotyczących elementów ceny, w tym poprzez przedłożenie stosownych dowodów, niemniej jednak nie wskazał ich jako element obligatoryjny składanych wyjaśnień. Jednocześnie, co istotne, obaj wykonawcy złożyli dowody w postaci cen najbardziej przedmiotowo istotnych elementów zamówienia.

Co należy także zauważyć przepisy ustawy nie zawierają definicji legalnej „dowodu”. Dlatego też przyjęć należy, że walor dowodu będzie posiadał każdy dokument, opinia, oświadczenie strony, czy też oferta podwykonawcy. Niezasadnym jest zatem, jak czyni to odwołujący,

ograniczenie się wyłącznie do uznania jako dowodów przedłożonych dokumentów. Taki sam walor dowodowy posiada także złożone przez wykonawcę, w treści wyjaśnień, oświadczenie. Jeżeli zatem złożone same wyjaśnienia okażą się wystarczające do przyjęcia, że cena jest skalkulowana prawidłowo, to nawet niezłożenie dokumentów nie wywoła żadnego negatywnego skutku dla wykonawcy.

Na marginesie zamawiający zaznaczył, że odwołujący wskazując na rozbieżności przyjętych przez ELEKTRO-TIM J. T. w stosunku do pracowników wykonujących różne zadania w ramach zamówienia, nie przedstawił jakichkolwiek dowodów, które wskazywałyby na nierynkowość przyjętych stawek bądź ich celowe zniżenie w stosunku do stawek obowiązujących na rynku.

Sam zatem fakt, że wykonawca złożył stosowne oświadczenie bądź dowody złożone przez niego nie dotyczą wszystkich elementów cenotwórczych oferty, nie uzasadnia odrzucenia oferty z powodu braku dostatecznych wyjaśnień. (tak KIO w wyroku z dnia 28 października 2021 r., sygn. KIO 2649/21).

Zamawiający powołał wyrok z dnia 24 marca 2022 r., sygn. KIO 651/22.

Podobnie w przypadku pozostałych stawianych zarzutów wobec wyjaśnień rażąco niskiej ceny Odwołujący nie przedstawił jakichkolwiek dowodów, które miały by służyć ich poparciu.

B. Wyjaśnienia złożone przez WiW Plus Sp. z o.o.

Zamawiający, z daleko posuniętej ostrożności procesowej wskazał, że stanowisko przedstawione w odniesieniu do wykonawcy Elektro-Tim J. T. pozostaje w aktualności także w zakresie wyjaśnień złożonych przez wykonawcę WiW Plus.

Jednocześnie, co wymaga podkreślenia, wykonawca celem wykazania stanowiska przedstawionego w wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny przedłożył szereg dowodów. Wykonawca WiW Plus w szczególności wyszczególnił elementy wchodzące w skład oferowanej ceny, w ten sposób, iż przedstawił w treści pisma z dnia 27 października 2022 r. Informację techniczno – finansową. Zestawienie to zawiera m.in. charakter czynności, które będą podejmowane, jednostkę mierzalności, sumę, cenę jednostkową oraz kwotę brutto. Wykonawca przedstawił również szacowane zyski, a także zestawienie wykonanych robót rozbiórkowych. Powyższa informacja stanowi, w ocenie zamawiającego wyjaśnienie, i że przedmiot zamówienia został wyceniony zgodnie ze Specyfikacją Warunków Zamówienia i załącznikami do niej, oraz o potwierdzenie, że zaproponowana w ofercie cena jest realna.

Dodatkowo, wykonawca przedłożył szereg dokumentów – w tym:

a. umowy o pracę – co stanowi wystarczający dowód dla wyjaśnienia zagadnień zgodności oferty z przepisami dotyczącymi kosztów pracy oraz z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, a także zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów

ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za prac (Dz. U. z 2018 r., poz. 2177 oraz z 2019 r. poz. 1564) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie;

b. decyzji z dnia 25 czerwca 2015 r. znak WSR-I.6233.3.6.2015.BJ, oświadczenie zawarte w treści wyjaśnień oraz wskazanie wpisu do rejestru gospodarowania odpadami BDO – co stanowi dowód świadczący o zgodności z przepisami o ochronie środowiska,

c. dokumentów w postaci rachunków za zakupów sprzętu oraz dowodów rejestracyjny, które stanowią dowód dysponowania odpowiednim narzędziami pozwalającymi na wykonanie zamówienia po niższych kosztach, a także dowód wybranych rozwiązań technicznych;

d. oświadczenie zawarte w treści wyjaśnień, iż wykonawca nie korzysta z pomocy publicznej

e. oświadczenie zawarte w treści wyjaśnień, iż wykonawca nie powierza części zamówienia podwykonawcom

f. Informacja techniczno – finansowa, w której zostały uwzględnione koszty pozyskania dokumentacji geodezyjnej;

g. Referencje, które świadczą sposobie zarządzania procesem produkcji oraz świadczonych usług.

Wyszczególnienie powyższych elementów wskazuje, że zamawiający w pełni prawidłowy sposób dokonał oceny złożonych przez wykonawcę wyjaśnień i stwierdzenie braku podstaw do odrzucenia oferty.

2. Stanowisko zamawiającego dotyczące zaniechania odrzucenia oferty wykonawcy TKZ Sp. z o.o. oraz wykonawcy FIDOR Sp. z o.o.

Po ponownej analizie odpowiedzi złożonych przez wykonawcę TKZ Sp. z o.o. oraz wykonawcę FIDOR Sp. z o.o. zamawiający wskazał, iż widzi podstawy uzasadniające odrzucenie w/w ofert ze względu na nie uzasadnienie braku wystąpienia rażąco niskiej ceny. Jednocześnie zamawiający nie ma możliwości uznania częściowego odwołania. Takie działanie z jego strony jest niemożliwe bowiem nie ma możliwości dokonania częściowego unieważnienia i powtórzenia czynności wyboru ofert TKZ Sp. z o.o. oraz FIDOR Sp. z o.o. bez jednoczesnego unieważnienia całej czynności wyboru z dnia 4 listopada i jej powtórzenia. Takie natomiast działanie wykraczałoby poza częściowe uznanie odwołania bowiem wymagałoby unieważnienia wyboru również wyboru ofert Elektro-Tim J. T. oraz W i W Plus Sp. z o.o. a to rodziłoby konsekwencje dla zamawiającego.

Jednocześnie zamawiający podkreślił, że w przypadku uznania przez KIO niezasadności zarzutów dotyczących wyboru najkorzystniejszej oferty, zarzuty dotyczące ofert sklasyfikowanych na dalszych miejscach nie mają i nie mogą mieć żadnego wpływu na wynik postępowania (tak KIO w wyroku z dnia 29 lipca 2021 r., sygn. KIO 1946/21).

Izba ustaliła następujący stan faktyczny:

Izba dopuściła dowody z dokumentacji postępowania tj. SWZ wraz z załącznikami, informacji o kwocie przeznaczonej przez zamawiającego na sfinansowanie zamówienia, informacji z otwarcia ofert, wezwania do złożenia wyjaśnień w przedmiocie zaoferowanej ceny z dnia 21 października 2022 r. skierowanego do ELEKTRO-TIM, FIODOR, TKZ i WiW i udzielonych przez tych wykonawców wyjaśnień, korespondencji elektronicznej zamawiającego z kosztorysantem, wyjaśnień Energokon-Plus z dnia 24 marca 2021 r. oraz z dnia 6 czerwca 2022 r., wyjaśnień WIW Plus z dnia 4 października 2022 r. oraz wyroku Izby z dnia 28 października 2022 r w sprawie sygn. akt KIO 2747/22.

Na podstawie tych dowodów Izba ustaliła, co następuje:

III. OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

1. Przedmiotem zamówienia jest wykonanie przez Wykonawcę rozbiórki następujących obiektów:

- 1) budynku 1.1 biurowo-usługowego z zapleczem socjalnym dla lodowiska (pow. zabudowy 607m²) wraz z gospodarką odpadami,
- 2) budynku 3.1 pow. zabudowy 46m² wraz z gospodarką odpadami,
- 3) budynku 5.1 w południowej części działki wraz z gospodarką odpadami i wycięciem drzewa wrastającego w budynek oznaczonego nr 191 w dokumentacji stanowiącej załącznik 1.4 do SWZ,

4) budynku 6.1 na północy działki (pow. 49m²) wraz z gospodarką odpadami,

które to obiekty znajdują się na działkach nr ew. 69/6 ark. 02 obręb Poznań, nr 2 i $\frac{3}{4}$ ark. 04 w miejscowości Poznań, przy ulicy Północnej 9, wraz z dokonaniem, po wykonaniu rozbiórki, potwierdzonego zgłoszenia zmian geodezyjnych do organu prowadzącego właściwą ewidencję gruntów i budynków na podstawie dokumentacji technicznej tj.:

1) uzgodnionych decyzją Urzędu Miasta Poznania nr 1763/2021 z 6.10.2021(Załącznik nr 1.2):

a) Projektem Rozbiórek z lipca 2021 i Stwior (załącznik nr 1.1)

b) dokumentacją formalno-prawną (Załącznik nr 1.3), w szczególności:

- pozwoleniem nr 361/2021 na prowadzenie badań archeologicznych,
- pozwoleniem 720/2021 na prowadzenie robót budowlanych na obszarze zespołów urbanistyczno-architektonicznych wpisanych do rejestru zabytków,
- uzgodnieniem w zakresie obsługi placu budowy wydanym przez Zarząd dróg miejskich – pismo RO.400878.2021
- Informacją dotyczącą bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
- Wytycznymi gestorów sieci oraz wynikającymi z nich zapisami dokumentacji technicznej dotyczącymi rozłączenia instalacji w budynkach będących przedmiotem rozbiórki,

c) Projektem Zagospodarowania Terenu (załącznik nr 1.4), w tym zwartymi tam wytycznymi w zakresie prowadzenia prac związanych z wycinką zieleni jak również w zakresie sposobu zabezpieczenia istniejącej zieleni w trakcie prowadzenia prac rozbiórkowych (budowlanych).

2. W ramach przedmiotu zamówienia wykonawca zobowiązany jest także prowadzić badania archeologiczne w zakresie wynikającym z przywołanego wyżej pozwolenia nr 361/2021 na prowadzenie badań archeologicznych wchodzącego w skład załącznika 1.3 do SWZ, w zakresie niezbędnym do wykonania rozbiórek stanowiących przedmiot zamówienia.

3. Wykonawca zobowiązany jest również do dokonania w imieniu inwestora wszelkich niezbędnych zgłoszeń i uzgodnień poprzedzających rozpoczęcie wykonania rozbiórek w zakresie wynikającym z dokumentacji składającej się na załączniki nr 1.1- 1.4 do SWZ.

4. Szczegółowy zakres robót określony jest w przedmiarze robót (Dział 1.1.1 poz. 1-4 przedmiaru) i dokumentacji technicznej (stanowiących załączniki 1.1, 1.3-1.5).

5. Zamawiający informuje, że w zakresie wycinki drzewa, o którym mowa w pkt 1.3) SWZ, trwa procedura uzyskania stosownej zgody na jej przeprowadzenie. Zamawiający zastrzega, że wycinkę będzie można przeprowadzić po 15 października 2022 r. pod warunkiem otrzymania odpowiedniej zgody przez Zamawiającego. Zamawiający przekaze wykonawcy przywołaną zgodę nie później niż do 2 listopada 2022 r.

UWAGA: Zamawiający zwraca uwagę, że przywołany projekt rozbiórek i przedmiar dotyczą szerszego zakresu prac.

Zamawiający zaleca jednak przed złożeniem oferty odbycie wizji lokalnej z uwagi, na fakt, że budynek 5.1 znajduje się w głębi terenu, bez bezpośredniego dostępu do utwardzonej drogi będącej w dysponowaniu Zamawiającego.

Termin wykonania umowy wynosi maksymalnie 45 dni od dnia zawarcia umowy. Przez wykonanie umowy rozumie się wykonanie wszystkich robót budowlanych określonych w dokumentacji technicznej stanowiącej załącznik do SWZ oraz dokonanie pozostałych czynności wskazanych w umowie, w tym przystąpienie do końcowego odbioru przedmiotu umowy.

XV. SPOSÓB OBLICZENIA CENY OFERTY

1. Wykonawca podaje cenę za realizację przedmiotu zamówienia zgodnie ze wzorem Formularza Ofertowego, stanowiącego Załącznik nr 2 do SWZ.

2. W postępowaniu ustanowiono wynagrodzenie ryczałtowe.

4. Cena ofertowa/ceny jednostkowe muszą obejmować wszystkie koszty związane z realizacją przedmiotu zamówienia, wszystkie inne koszty oraz ewentualne upusty i rabaty a także wszystkie potencjalne ryzyka ekonomiczne, jakie mogą wystąpić przy realizacji przedmiotu umowy, wynikające z okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawierania umowy.

5. Wykonawcy ponoszą wszelkie koszty związane z przygotowaniem i złożeniem oferty.

Kryterium 2 – Termin wykonania umowy (dni)

Kryterium „Termin wykonania umowy” będzie rozpatrywane na podstawie zadeklarowanego przez Wykonawcę w formularzu ofertowym terminu zakończenia przedmiotu umowy w pełnych dniach. Termin zakończenia przedmiotu umowy liczony będzie od daty zawarcia umowy. Zamawiający zastrzega, iż minimalny termin zakończenia przedmiotu umowy wynosi 30 dni natomiast najdłuższy termin zakończenia przedmiotu umowy wynosi 45 dni.

W dniu 21 października 2022 r. zamawiający na podstawie art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy zwrócił się do wykonawców ELEKTRO-TIM, FIODOR, TKZ, WiW o udzielenie szczegółowych wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny oferty.

W toku badania ofert zamawiający stwierdził na podstawie kryterium arytmetycznego, że cena oferty jest niższa o ponad 30% od wartości zamówienia powiększonej o należny podatek od towarów i usług oraz o ponad 30% od średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i- 10.

W konsekwencji powyższego z uwagi na treść art. 224 ust. 1 i 2 pkt. 1) Ustawy, Zamawiający jest zobowiązany ustalić czy zaoferowana cena, nie jest rażąco niska w stosunku do przedmiotu zamówienia i nie budzi wątpliwości co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia, zgodnie z wymaganiami określonymi przez Zamawiającego lub wynikającymi z odrębnych przepisów.

W związku z powyższym w celu ustalenia, czy oferta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia, Zamawiający zwrócił się o udzielenie wyczerpujących wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny, w tym poprzez złożenie dowodów, dotyczących wyliczenia ceny, w szczególności w zakresie:

- 1) zarządzania procesem produkcji, świadczonych usług;
- 2) wybranych rozwiązań technicznych, wyjątkowo korzystnych warunków usług;
- 3) oryginalności usług oferowanych przez wykonawcę;
- 4) zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r., poz. 2177 oraz z 2019 r. poz. 1564) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie;
- 5) zgodności z prawem w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 6) zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie;
- 7) zgodności z przepisami z zakresu ochrony środowiska;

8) wypełniania obowiązków związanych z powierzeniem wykonania części zamówienia podwykonawcy.

Ponadto Zamawiający prosił o wyjaśnienie czy przedmiot zamówienia został wyceniony zgodnie ze Specyfikacją Warunków Zamówienia i załącznikami do niej, oraz o potwierdzenie, że zaproponowana w ofercie cena jest realna. W szczególności lecz nie wyłącznie o wykazanie, że wycena zawiera koszty wynikające z postanowień S 3 ust. 21 załącznika nr 8 do SWZ oraz koszty zasypania miejsc naruszonego gruntu lub po wyburzonych elementach podziemnych budynków zasypką z piasku średnioziarnistego zagęszczając ją do $ID = 0,60$ czym mowa w pkt 9.9 załącznika 1.1 do SWZ (projektu rozbiórek — części opisowej), a także wycinki drzewa o czym mowa w pkt III. 1.3) SWZ i koszty wynikające z konieczności dokonania zgłoszenia zmian geodezyjnych do organu prowadzącego właściwą ewidencję gruntów i budynków na podstawie dokumentacji technicznej. Ocena wyjaśnień dokonywana przez Zamawiającego ma na celu ustalenie czy cena została skalkulowana rzetelnie i czy Wykonawca będzie w stanie zrealizować przedmiotowe zamówienie. Wykonawca powinien wykazać, co spowodowało możliwość obniżenia ceny oraz w jakim stopniu dzięki wskazanym czynnikom cena została obniżona.

Wskazać należy, że zgodnie z ofertą, Wykonawca wykona przedmiot zamówienia zgodnie z dokumentacją przetargową.

W celu udowodnienia, że zaferowana przez Wykonawcę cena jest realna, Zamawiający prosił o szczegółową wycenę wszystkich elementów, które Wykonawca planuje wykorzystać przy realizacji niniejszego zamówienia, np. poprzez przedłożenie szczegółowych wyliczeń np. w postaci szczegółowego kosztorysu ofertowego.

Przedstawione przez Wykonawcę wyjaśnienia muszą być merytoryczne, a Wykonawca musi dostarczyć wystarczający materiał do sformułowania przez Zamawiającego oceny zaferowanej w ofercie kwoty, za którą Wykonawca ma zamiar wykonać przedmiot zamówienia. Dlatego prosimy o przesłanie wszystkich informacji oraz dowodów, które uznają wykonawcy za istotne, na temat sposobu obliczenia przez nich ceny zamówienia, a których Zamawiający nie wymienił powyżej.

Obowiązek wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny lub kosztu spoczywa na Wykonawcy.

W dniu 24 października 2022 r. wykonawca TKZ złożył wyjaśnienia prawidłowo w części przytoczone przez odwołującego w odwołaniu, stąd Izba uznała za zbędne pełne przytoczenie wyjaśnień i ograniczyła się do części pominiętej przez odwołującego:

„Potwierdzamy, że nasza wycena obejmuje:

- rozbiórkę budynku 1.1, budynku 3.1, budynku 5.1 i budynku 6.1 wraz z utylizacją

- zasypki miejsc naruszonego gruntu lub po wyburzonych elementach podziemnych budynku o czym mowa w pkt. 8.10 załącznika 1.1 do SWZ
- wycinkę drzewa zgodnie z pkt. III 1.3 SWZ
- zgłoszenie zmian geodezyjnych”

W dniu 26 października 2022 r. ELEKTRO-TIM złożył następujące wyjaśnienia:

Informujemy i oświadczamy, że nasza oferta jest przygotowana Z najwyższą starannością a ceny zostały wyliczone prawidłowo w oparciu o wieloletnie doświadczenie wykonywania prac zleczanych nam na podstawie Ustawy Prawo zamówień publicznych.

Oferowane ceny obejmują wszystkie elementy konieczne do wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z umową. Poniżej przedstawiamy uzasadnienie, udowadniające oszczędność naszych metod wykonania zamówienia, wybrane rozwiązania techniczne, wyjątkowo sprzyjające warunki wykonania zamówienia, a także niskie koszty pracy:

1. W celu ograniczenia osobowych kosztów pracy (przy zachowaniu poziomu płac przekraczającego ustawowe minima), przyjęto metody maksymalnej mechanizacji prac poprzez użycie maszyn burzących, ładujących samochodów samowładowczych. Poza znaczną redukcją kosztów pozwala to na podniesienie standardów BHP poprzez wykluczenie obecności ludzi w strefach zagrożenia. Pozwala to także przyspieszyć proces realizacji prac bez uszczerbku dla bezpieczeństwa, a zatem ograniczyć koszty. Pragniemy zwrócić Państwa uwagę, że w specyfikacji przetargowej Zamawiający nie nakazał sporządzenia kosztorysu ofertowego, zatem możliwe jest opracowanie kilku alternatywnych metod wyceny i zaplanowania kosztów prac, co znacząco mogło wpłynąć na rozbieżność kwot oszacowania innych oferentów oraz naszej ceny ofertowej. Obecnie stosowane technologie mechanicznej rozbiórki, którymi dysponujemy, pozwalają na redukcję kosztów bez uszczerbku na jakości, pozostając w zgodzie z przepisami oraz zasadami sztuki budowlanej.

2. Z całą mocą podkreślamy przy tym, że wszyscy pracownicy w naszej firmie zatrudniani są legalnie ponosimy z tego tytułu wszelkie przewidziane prawem opłaty.

3. Posiadamy maszyny z osprzętem burzącym, w związku z czym kalkulacja nie zawiera dodatkowych kosztów ich wynajęcia lub leasingu, co w tego typu zleceniach jest jednym z najistotniejszych czynników cenotwórczych. Ponadto Z racji niewielkiej odległości naszej siedziby od miejsca prowadzenia prac, koszty przewiezienia sprzętu będą niewielkie.

4. W związku z długoletnią działalnością związaną z pracami rozbiórkowymi i znajomością lokalnego rynku, przeprowadziliśmy z podmiotami uprawnionymi, z którymi współpracowaliśmy, wstępne negocjacje kosztów transportu przyjęcia odpadów nie nadających się do odzysku. Zostały nam przedstawione bardzo korzystne stawki za transport utylizację odpadów porozbiórkowych.

Ponadto posiadamy ramowe umowy odbiór odpadów rozbiórkowych z renomowanymi, uprawnionymi odbiorcami. Całe postępowanie z odpadami będzie oczywiście udokumentowane w sposób przewidziany prawem oraz potwierdzone odpowiednimi dokumentami.

5. W związku z niskimi kosztami administracyjnymi i niskimi ogólnymi kosztami naszej działalności (własna nieruchomość, baza - zaplecze techniczne, ograniczenie personelu biurowego) możemy kształtować koszty pośrednie na niskim poziomie.

6. Nasza firma posiada wewnętrzny system kontroli jakości postępu prac, co pozwala na usprawnienie realizacji wpływa na znaczne oszczędności m. in. paliwa.

7. Nasza firma dokonuje zakupu paliwa oraz gazów technicznych na terenie całej Polski na warunkach flotowych, po cenach znacznie niższych, niedostępnych dla odbiorców detalicznych, co wpływa na dalszą obniżkę kosztów.

8. Posiadamy wieloletnie doświadczenie w projektowaniu rozbiórce wszelkich obiektów budowlanych o charakterystyce podobnej do obiektów objętych ofertą wraz z segregacją, wywozem i utylizacją odpadów, co pozwoli na sprawną organizację terminowe wykonanie prac, a tym samym obniżenie kosztów rozbiórki. Długoletnie doświadczenie obejmuje również wycenę tych prac.

9. Jak już wyżej wspomniano, w ofercie założyliśmy maksymalną mechanizację procesu rozbiórki. Pozwala to na ograniczenie udziału robocizny w kosztach, przy zachowaniu wynagrodzeń przekraczających minimalne stawki określone na podstawie art. 2 ust. 3-5 Ustawy z dnia 10 października 2002 o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2021 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2207) w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 roku.

Wyliczenie poszczególnych kosztów nastąpiło poprzez kalkulację opartą na podstawie uproszczonego, wewnętrznego wyliczenia (na bazie doświadczenia nabytego na przestrzeni lat).

Wszystkie ceny w poszczególnych punktach wyliczenia są cenami netto.

1) Przed przystąpieniem do rozbiórki wykonamy prace przygotowawcze czyli ogrodzenie terenu rozbiórki . Ogrodzenie terenu placu budowy (z tytułu posiadania własnych ogrodzeń segmentowych ażurowych. brak poniesionych kosztów z tytułu wygrodenia strefy terenu placu budowy, za wyjątkiem ich transportu i montażu):

- transport: 1 500 zł netto
- montaż: będzie to ujęte w czasie pracy pracowników

Ponadto w tym punkcie wyszczególniamy pracę kierownika budowy oraz kierownika badań archeologicznych, który dostanie swoje wynagrodzenie w postaci ryczałtowej za całość kontraktu:

- kierownik budowy: 2 000 zł netto

- kierownik badań archeologicznych: 2 500 zł netto

PODSUMOWANIE PKT 1:

1 500 + 2 000 + 2 500 = 6 000 zł netto

2) Wyburzenie konstrukcji budynku 1.1 biurowo usługowego z zapleczem socjalnym dla lodowiska, oraz budynków socjalnych i towarzyszących (gdzie przyjęta cena za 1m³ w ofercie przy rozbiórce, szacowana jest na podstawie użytego do pracy sprzętu - średniej kosztów poniesionych na m³ rozbiórki podczas prowadzonych prac przy podobnym uwarunkowaniu), na które składa się;

Roboty przygotowawcze przed przystąpieniem do rozbiórki:

- ogrodzenie terenu i zabezpieczenie miejsca rozbiórki
- odłączenie budynków od mediów
- wniesienie z budynków zbędnego wyposażenia i uprzątnięcie śmieci
- demontaż stolarki okiennej i drzwiowej
- demontaż stolarki blaszanej
- zabezpieczenie przyłączy instalacji
- zorganizowanie miejsca składowania odpadów porozbiórkowych
- rozebranie konstrukcji dachowej
- 6 pracowników fizycznych; w wymiarze 48h każdy, przy wynagrodzeniu 30zł/h= 6x48x30= 8 640 zł netto

Rozbiórka konstrukcji budynku oraz fundamentów przy użyciu sprzętu budowlanego oraz z wykorzystaniem pracowników fizycznych w wymiarze:

- 8 pracowników fizycznych; w wymiarze 48h każdy, przy wynagrodzeniu 30zł/h= 8x48x30= 11 520 zł netto
- 2 operator sprzętu; w wymiarze 48h każdy, przy wynagrodzeniu 35zł/h= 2x48x35= 3 360 zł netto
- Pracy sprzętu:
  - (eksploatacja, amortyzacja) 48h motogodzin pracy koparki o tonażu 34t, z ramieniem roboczym 10,5m - 65zł/h - 48x65= 3 120 zł netto
  - (eksploatacja, amortyzacja) 48h motogodzin pracy koparko-ładowarki-40zł/h - 48x40= 1 920 zł netto
  - paliwa wymaganego do 48h pracy koparki 34t w pełnym, przedstawionym wymiarze (20l/h) -48 x 20 x 8zł/l = 7 680 zł netto
  - paliwa wymaganego do 48h pracy koparko-ładowarki pełnym, przedstawionym wymiarze (10/h) -48 x 10 x 8zł/l = 3 840 zł netto

Wyrównanie terenu po rozbiórce- zasypanie miejsc porozbiórkowych piaskiem zagęszczonym • 400 t piasku x 20zł/t = 8 000 zł netto

PODSUMOWANIE PKT 2:

$8\ 640 + 11\ 520 + 3\ 360 + 3\ 120 + 1\ 920 + 7\ 680 + 3\ 840 + 8\ 000 = 48\ 080$ zł netto

4) Wywóz gruzu; utylizacja odpadów

W związku z koniecznością wywozu gruzu powstałego w skutek prac rozbiórkowych, Elektro Tim J. T. skontaktował się przed złożeniem przedmiotowej oferty ze stałymi partnerami, okolicznymi składowiskami, czym umożliwił sobie transport wytworzonego gruzu na odległość jedynie 17 km od terenu placu budowy.

- 3 pracowników fizycznych/kierowców; w wymiarze 12h każdy, przy wynagrodzeniu 30zł/h= $2 \times 12 \times 30 = 720$ zł netto

Wywóz gruzu:

- 3 pojazdy czteroosiowe o ładowności 15m³ gruzu jeden: $1\ 821\text{m}^3 / 15\text{m}^3 = 122$ kursy łączna długość do przebycia wywozu całego gruzu- $122 \text{ kursy} \times 17\text{km} \times 2$ (powrót) = 4 148km koszt transportu za 1km na dzień składania oferty wynosił :6,50zł/km: $4\ 148 \text{ km} \times 6,5\text{zł} = 26\ 962$ zł netto

Gruz łącznie w m³: 1 821 m³

Gruz wywóz łącznie: 26 962 zł netto

Pozostałe elementy porozbiórkowe nie nadające się do odzysku:

- 10 kontenerów – 1000zł/kontener: $10 \times 1000 = 10\ 000$ zł netto

PODSUMOWANIE:

$26\ 962 + 10\ 000 = 36\ 962$ zł netto

4) koszty pośrednie (wszelkie koszty nieujęte w powyższej kalkulacji, a będące częścią jego realizacji – 8 000 zł netto

m.in

- organizacja zaplecza na terenie placu budowy
- toalety dla pracowników
- transport maszyn
- skompletowanie dokumentacji potrzebnej do zakończenia rozbiórki
- organizacja ppoż i bhp
- zakwaterowanie pracowników z uwagi na delegacje

PODSUMOWANIE CAŁOŚCIOWE:

$6\ 000 + 48\ 080 + 36\ 962 + 8\ 000 = 99\ 042$ zł netto

Firma w przedstawionej przez siebie ofercie kalkulowała zysk na poziomie 15-20% swojego wynagrodzenia netto. (17.700zł netto – 23 600zł netto)

Oferta złożona przez Elektro TIM J. T. wyniosła 118 000 zł netto, zatem odejmując założone wydatki w wysokości 99 042 zł netto, przyjęte wynagrodzenie wyniosło by 18 958 zł netto, co za tym idzie jest to 16.07 %

W związku z ofertą złożoną na kwotę 118 000,00zł netto, czyli po dodaniu podatku w wysokości 23% wychodzi 145 140,00 zł brutto, dlatego Elektro-Tim J. T. ponownie deklaruje wy-

konanie przedmiotu zamówienia w powyższym zakresie, gdzie wyliczenia dowodzą możliwości jego wykonania w przedstawionej kwocie, gdzie dodatkowo zawarty jest 15-25% zysk.

W związku z pracą pracowników poza miejscem zamieszkania, przewidziane w delegacji gratyfikacje zawarte zostały w kosztach pośrednich.

W związku z posiadaniem sprzętu, gdzie 90% sprzętu będącego własnością Elektro tim J. T. posiada spłacony leasing, zatem na firmie nie ciąży kredyty i inne wierzytelności obciążające. Firma Elektro tim J. T. wykonywała kontrakty dla firm takich jak PKN Orlen, Elektrociepłownie, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zatem posiadamy wymagane doświadczenie, które możemy poświadczyć poprzez wysłanie odpowiednich referencji na Państwa prośbę.

Oświadczamy także, że nasza firma nie korzysta z pomocy publicznej w wymiarze, który mógłby mieć wpływ na poziom oferowanych przez nas cen.

W świetle powyższego, na podstawie art. 90 Ustawy p.z.p. oraz w świetle ukształtowanego orzecznictwa, przedstawione przez nas ceny są cenami realnymi, odpowiadającymi warunkom rynkowym i z całą pewnością nie wypełniają znamion ceny rażąco niskiej.

W dniu 27 października 2022 r. wykonawca FIODOR złożył wyjaśnienia o treści prawidłowo przytoczonej w odwołaniu, stąd Izba uznała za zbędne ponowne ich przytaczanie.

W dniu 27 października 2022 r. wykonawca WiW złożył wyjaśnienia:

„posiadając :

- bogate doświadczenie,
- własny specjalistyczny sprzęt (potwierdzenie w załączniku),
- własny transport (potwierdzenie w załączniku),
- przeszkolonych i doświadczonych pracowników (zatrudnionych na podstawie umowy o pracę)
- oszczędne metody wykonania zamówienia (własne opracowanie metody wyliczeń kosztów wykonania robót rozbiórkowych, transportowych, ziemnych, drogowych, likwidacji nielegalnych wysypisk odpadów i innych), pozwalają nam na znaczne oszczędności czasu i środków finansowych.

Oświadczam, iż kalkulacja zaoferowanej ceny obejmuje cały zakres prac szczegółowo określony w dokumentacji postępowania wraz z wywozem gruzu i innych odpadów, przekazanie odpadów do zakładu utylizacji oraz opłacenie kosztów ich utylizacji. Wyliczona cena obejmuje również prace towarzyszące (m.in zasypanie, zagęszczenie, wyrównanie, uprzątnięcie terenu po wykonanych pracach, wykonanie i inne prace towarzyszące).

Metody wykonywania rozbiórek opracowane zostały przez prowadzącego roboty tj. dyrektora spółki pana B. C., który posiada 30-letnie doświadczenie w prowadzeniu różnorodnych prac

budowlanych w tym głównie w zakresie robót rozbiórkowych (w tym także w zakresie segregacji, pakownia i transportu odpadów) itp.

Przy tej samej metodzie wyliczania zrealizowaliśmy dotychczas wiele robót rozbiórkowych. Załączone do niniejszego wyjaśnienia referencje potwierdzają prawidłowość wykonania umowy jak również prawidłowość wykonania kalkulacji.

Oświadczam, że nie korzystamy z pomocy publicznej udzielonej na podstawie odrębnych przepisów.

Oświadczam również, że nie powierzamy części zamówienia podwykonawcom. Posiadamy własny potencjał.

Oświadczam, że zatrudniamy na umowę o pracę doświadczonych pracowników (operatorzy koparek, kierowcy, pracownicy fizyczni) posiadających umiejętności i doświadczenie do wykonywania wszelkich prac w zakresie rozbiórek i postępowania z odpadami. Oświadczam, iż za wszystkich pracowników odprowadzane są składki ZUS w wysokości zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami.

Oświadczam, iż wszyscy pracownicy firmy na stanowiskach robotniczych jak i administracyjnych zostali przeszkoleni w zakresie wiedzy dotyczącej realizacji prac rozbiórkowych, zagrożeń z tym związanych, rozpoznawania rodzaju odpadów, ich segregowania, pakowania, transportu i unieszkodliwiania. Pracownicy na stanowiskach robotniczych ściśle współpracują z pracownikami administracyjnymi, którzy nadzorują prawidłowość zasad postępowania z odpadami. Oświadczam, iż przy wykonywanych pracach firma zapewnia dla pracowników mobilne zaplecze socjalne.

Pracownicy w pierwszym etapie prac dokonują przygotowania terenu do rozbiórki (w tym ogrodzenie i oznakowanie, wycinka drzew i inne), następnie przygotowują budynek do rozbiórki mechanicznej, demontując stolarkę i pokrycie dachowe, w kolejnym etapie następuje rozbiórka mechaniczna, następnie segregacja odpadów porozbiórkowych i załadunek odpadów na specjalistyczny transport, kierowca otrzymuje z rejestru BDO wydruk dokumentu potwierdzającego przewóz odpadów, który zezwala na poruszanie się drogami publicznymi z ładunkiem odpadów.

Oświadczam, iż zawsze działamy zgodnie z przepisami prawa ochrony środowiska.

Wszelkie odpady zostaną odpowiednio zutilizowane (potwierdzone odpowiednimi dokumentami). Firma posiada wpis do rejestru gospodarowania odpadami BDO o nr 000037311 dotyczący wytwarzania i transportu (decyzja na transport odpadów załącznik nr I) różnego rodzaju odpadów w tym także odpadów niebezpiecznych. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu w wykonywanych pracach rozbiórkowych i związanych z nimi wytwarzaniem odpadów, na terenie całej Polski oraz stałej współpracy z zakładami utylizacji odpadów, firma posiada indywidualne konkurencyjne ceny za przyjęcie odpadów, w tym także w Poznaniu, wielokrotnie dostarczaliśmy odpady do firm zajmujących się utylizacją odpadów dzięki czemu na tym te-

renie również posiadamy indywidualne ceny. Każda dostawa odpadów do zakładu utylizacji jest potwierdzona kartą przekazania odpadów. Oświadczam, iż wszystkie usuwane odpady zawsze posiadają dokument potwierdzający dokąd zostały przekazane.

W naszej kalkulacji zostały wliczone wszystkie koszty związane z realizacją przedmiotu umowy w tym koszty związane z pracami archeologicznymi i nadzorem, koszty pracownicze, koszty zakupu paliwa, koszty związane z utrzymaniem sprzętu i wszelkie koszty związane z prowadzeniem działalności. Wykonawca oświadcza, iż w zaoferowanej cenie uwzględnił także koszty zasypania miejsc nienaruszonego gruntu oraz miejsc po usunięciu fundamentów piaskiem średnioziarnistym z zagęszczeniem do ID=0,6

W tym miejscu zamieszczono informację techniczno finansową przytoczoną prawidłowo w odwołaniu, stąd Izba uznała za zbędne ponowne jej przytaczanie.

Przy tej samej metodzie wyliczania wykonywaliśmy i nadal wykonujemy rozbiórki na terenie całego kraju, co potwierdzają zdobyte referencje:

WYKAZ WYKONANYCH ROBÓT ROZBIÓRKOWYCH:

z dnia 08.05.2017r.

- Przebudowa obiektów mostowych na ul. Borowskiego wraz z przebudowa drogi Dąbrowskiego do ul. Wyszyńskiego w Gorzowie Wlkp. dla firmy BALZOLA Polska sp. z o. o.

z dnia 02.11.2016r. Rozbiórka budynków i obiektów budowlanych na terenie byłego Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. M. Drzymały przy ul. Katowickiej 2 w Poznaniu, zlokalizowanych na nieruchomościach oznaczonych geodezyjnie: obręb Rataje, ark. mapy 01, dz. nr 4/6, 4/7, 4/8, 4/9, 4/10 i 4/11 stanowiących własność Miasta Poznań,

z dnia 17.11.2016r. Rozbiórka budynku gospodarczego położonego w obiekcie Stare Kurowo na dz. o nr ew. 701, 352/5, dla PKP, z dnia 10.10.2016r. Rozbiórka kopuły muszli koncertowej dla Gminy - Miasta Tomaszów Mazowiecki,

z dnia 23.08.2017r. Wyburzenie budynku starej kuchni waz z nasypem i zagęszczeniem dla Zakładu Karnego nr 2 w Strzelcach Opolskich,

24.08.2017-19.02.2017R - Rozbiórka 9 budynków, schronu przeciwpodmuchowego i mostu o konstrukcji żelbetowej z przyczółkami w Zielonej Górze przy ul. Aglomeracyjnej dla firmy BUDIMEX S.A.,

z dnia 09.10.2017r. - Rozbiórka 9 obiektów budowlanych (kubatura 5696m³) wraz z przyległą infrastrukturą techniczną i wyrównaniem terenu przy ul. Kowalskiej we Wrocławiu dla Politechniki Wrocławskiej,

z dnia 05.09.2018r. Rozbiórka budynku administracyjnego o numerze inwentarzowym 32-105 ul. Górnośląska 14 w Szczecinie dla Zarządu Portów Szczecin i Świnoujście Spółka Akcyjna, z dnia 20.11.2018r. - Rozbiórka budynków, zbiorników retencyjnych oraz wiaty dla 16 Wojskowy Oddział Gospodarczy w Drawsku Pomorskim,

z dnia 19.02.2020r. Rozbiórka budynku gospodarczego wraz z demontażem płyt eternitowych dla Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa OT Gorzów Wlkp.,

z dnia 25.03.2020r. - Rozbiórka budynków po dawnych pawilonach handlowych dla Urzędu Miasta Olsztyna,

z dnia 29.05.2020r. Rozbiórka dwukondygnacyjnego budynku z podpiwniczeniem dla firmy NOVBUD we Wrocławiu, z dnia 26.06.2020r. Roboty budowlane- prace ziemne przy u. Dowielewiczowej w Gorzowie Wlkp., dla Zakładu Ogólnobudowlanego „ALIA”,

z dnia 09.07.2020r. Rozbiórka budynku mieszkalnego wraz z towarzyszącymi budynkami gospodarczymi dla Połczyńskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o. o. w Połczynie-Zdroju ,

z dnia 06.08.2020r. Rozbiórka wiaduktu kolejki wąskotorowej w miejscowości Pniewo dla Polskich Kolei Państwowych S. A. w Poznaniu,

z dnia 05.10.2020r. Rozbiórka budynku laboratorium w Szczecinku dla PKP CARGO S. A. w Poznaniu,

z dnia 03.12.2020r. Rozbiórka budynków dla Administracji Domów Miejskich „ADM” Sp. z o. o. w Bydgoszczy,

z dnia 23.12.2020r. Rozbudowa składowiska odpadów niebezpiecznych zawierających azbest dla INNEKO Sp. z o. o. w Gorzowie Wlkp,

z dnia 1 1.01.2021 r. Rozbiórka obiektów budowlanych dla Nadleśnictwa Mircze,

z dnia 15.04.2021 r. Rozbiórka ruin budynku gospodarczego dla KOWR OT w Szczecinie

z dnia 30.07.2021 r. Rozbiórka całkowita budynków i budowli w miejscowości Mierzyn dla KO WR OT w Koszalinie

z dnia 17.11.2021 r. Rozbiórka budynku byłego przedszkola dla Urzędu Miejskiego w Przemysłu,

z dnia 09.02.2022r. Rozbiórka budynków 108/250, 108/181 i 108/90 w Nadleśnictwie Sarbia,

z dnia 14.02.2022r. Rozbiórka budynku gospodarczego przy ul. Letniej 2 w Złocieniu na rzecz Nadleśnictwa Złocieniec,

z dnia 04.04.2022r. Rozbiórki obiektów gospodarskich w Mielnie na rzecz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa OT w Gorzowie Wlkp.,

z dnia 08.04.2022r. Rozbiórki budynków i budowli w miejscowości Świerczyna na rzecz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa OT w Koszalinie

z dnia 04.07.2022r. Rozbiórka czterech budynków garażowych i dwóch budynków gospodarczych wraz z dociepleniem ściany przyległego budynku i wykonaniem przejazdu między działkami na rzecz Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Gorzowie Wlkp.

Do wyjaśnień dołączono decyzję - zezwolenie na transport odpadów z dnia 25 czerwca 2015 r. nr WSR-I.6233.3.6.2015.BJ obejmującą zezwolenie na transport m. in. odpadów z grupy 17, decyzję do wpisie do BDO z dnia 17 lipca 2018 nr DŚ.III.7245.17.60.2018 nadającą wy-

konawcy nr 000037311, umowę nr 2021/10/01 zawartą z EKO-MYŚL na przyjmowanie odpadów zawartą na czas nieokreślony, faktury zakupu ładowarki Volvo L70, koparki gąsienicowej typ PC240NLC-64, dowody rejestracyjne pojazdów Scania 124 420 B6X2 - samochód ciężarowy do przewozu kontenerów, IVECO Strailis 4405 - samochód ciężarowy, Volkswagen Transporter - samochód ciężarowy, umowy o pracę: z pracownikiem fizycznym- brygadziwą z wynagrodzeniem 3 010 zł. na 1 etat i pracownikiem fizycznym na 1/2 etatu za 1 505 zł. oraz 3 referencje.

Z korespondencji elektronicznej pomiędzy P. Ł., a M. J. - LB – Projekt sp. z o.o. wynika, że w kosztorysie robót rozbiórkowym została uwzględniona najdroższa z opcji uwzględniająca koszt zagospodarowania odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami, przy czym w praktyce bardzo częstym rozwiązaniem firm rozbiórkowych jest odzyskiwanie części materiałów porozbiórkowych — również zgodnie z obowiązującymi przepisami. Takie rozwiązanie pozwala na znaczne zmniejszenie kosztów rozbiórki w stosunku do szacowanych w kosztorysie cen. Oferta uwzględniająca takie rozwiązanie nie jest rażąco niska i jest rozwiązaniem całkowicie rynkowym i dopuszczalnym zgodnie z zasadami sztuki budowlanej.

Ceny jednostkowe dla robót rozbiórkowych zostały wyznaczone w oparciu o Biuletyn WKI wydawnictwa Sekocenbud Wskaźniki cenowe grupy 2 Przygotowanie terenu i przyłączenie obiektów do sieci. Dodatkowo wskaźniki zostały skorygowane o wartości związane z wywozem na 30 km oraz utylizację. Na etapie projektu nie wiemy jak daleko jest wywożony materiał z rozbiórki dlatego zakładamy średnią odległość 30km.

Kosztorys opracowany na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz.U. 2021 poz. 2458).

Wyjaśnienia Energokon-Plus złożone w dniu 24 marca 2021 r. zawierają uzasadnienie, mające udowodnić oszczędność naszych metod wykonania zamówienia, wybrane rozwiązania techniczne, wyjątkowo sprzyjające warunki wykonania zamówienia, oryginalność projektu, a także niskie koszty pracy:

1. W celu ograniczenia osobowych kosztów pracy (przy zachowaniu poziomu płac przekraczającego ustawowe minima), przyjęto metody maksymalnej mechanizacji prac poprzez użycie maszyn burzących, kruszących, ładujących i samochodów samowyładowczych. Poza znaczną redukcją kosztów pozwala to na podniesienie standardów BHP poprzez wykluczenie obecności ludzi w strefach zagrożenia. Pozwala to także przyspieszyć proces realizacji prac bez uszczerbku dla bezpieczeństwa, a zatem ograniczyć koszty.

W specyfikacji przetargowej Zamawiający nie nakazał sporządzania kosztorysu ofertowego, zatem możliwe jest opracowanie kilku alternatywnych metod wyceny i zaplanowania kosztów

prac, co znacząco mogło wpłynąć na rozbieżność kwot oszacowania innych oferentów oraz naszej ceny ofertowej. Obecnie stosowane technologie mechanicznej rozbiórki, którymi Energokon dysponuje, pozwalają na redukcję kosztów bez uszczerbku na jakości, pozostając w zgodzie z przepisami oraz zasadami sztuki budowlanej.

Przedstawił kalkulację tabelaryczną, sporządzoną na podstawie przedmiaru dostarczonego przez Zamawiającego, skorygowanego o własne obmiary i wyliczenia na podstawie wizji lokalnej.

2. Dzięki zatrudnieniu wykwalifikowanych pracowników zamieszkujących w okolicach prowadzonych prac (kilka osób do prac fizycznych), nie ponosi kosztów związanych z delegacjami i zakwaterowaniem pracowników. Podkreślił przy tym, że wszyscy pracownicy w firmie zatrudniani są legalnie i ponosi z tego tytułu wszelkie przewidziane prawem opłaty.

3. W związku z długoletnią działalnością związaną z pracami rozbiórkowymi i znajomością lokalnego rynku, przeprowadził z podmiotami uprawnionymi, z którymi współpracował, wstępne negocjacje kosztów transportu i przyjęcia odpadów nie nadających się do odzysku. Zostały przedstawione bardzo korzystne stawki za transport i utylizację odpadów porozbiórkowych. Ponadto posiada ramowe umowy odbioru odpadów rozbiórkowych z renomowanymi, uprawnionymi odbiorcami. Całe postępowanie z odpadami będzie oczywiście udokumentowane w sposób przewidziany prawem oraz zostaną dopełnione wszelkie procedury. W załączeniu przekazał oferty podmiotów, którym zostanie powierzona utylizacja odpadów.

4. Część maszyn i urządzeń zostanie wynajętych od specjalistycznych przedsiębiorstw sprzętowych, z którym ma nawiązaną stałą współpracę. W załączeniu przedstawił ofertę wynajmu sprzętu tych przedsiębiorstw.

5. W związku z niskimi kosztami administracyjnymi i niskimi ogólnymi kosztami działalności naszej Spółki (własna nieruchomość, baza i zaplecze techniczne, ograniczenie personelu biurowego), może kształtować koszty pośrednie na niskim poziomie.

6. Spółka posiada wewnętrzny system kontroli jakości i postępu prac, co pozwala na usprawnienie realizacji i wpływa na znaczne oszczędności.

7. Posiada wieloletnie doświadczenie w projektowaniu i rozbiórce wszelkich obiektów budowlanych o charakterystyce podobnej do obiektów objętych ofertą wraz z segregacją, wywozem i utylizacją odpadów, co pozwoli na sprawną organizację i terminowe wykonanie prac, a tym samym obniżenie kosztów rozbiórki. Długoletnie doświadczenie obejmuje również wycenę tych prac.

8. W działalności wielokrotnie świadczył usługi rozbiórkowe na rzecz Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. na podstawie przepisów Prawa zamówień publicznych, (między innymi: rozbiórka budynku biurowego wraz z budynkami gospodarczymi w Wałbrzychu, rozbiórka budynku administracyjnego i stacji ratownictwa KWK Niwka Modrzejów w Sosnowcu, budynek hydroforni KWK Jan Kanty w Jaworznie, likwidacja obiektów na terenie KWK Niwka-

Modrzejów, likwidacja obiektów Szybu Jadwiga KWK Porąbka-Klimontów, wykonanie dokumentacji projektowej rozbiórki II obiektów w Rejonie Juliusz), a także na zlecenie Kompanii Węglowej rozbiórka budynku kruszarni kamienia wraz z pomostem w KWK Halemba Wirek, a także rozbiórka wiaduktu na zlecenie SRK KWK Makoszowy w okresie sierpień-wrzesień 2018 oraz na zlecenie SRK KWK Wieczorek I rozbiórka bocznicy piaskowej nr 1 i 2 oraz mostu podsadzkowego samowyladowczego w rejonie Szybu „Wschodni” grudzień 2018 styczeń 2019. We wrześniu 2019 zakończyliśmy rozbiórkę 14 obiektów na KWK Krupiński. Zna stosowne procedury, pracownicy są już przeszkoleni w zakresie szczególnych wymogów (w tym także dotyczących prowadzenia prac w ruchu czynnego Zakładu Górniczego), co pozwoli na sprawną organizację pracy i ograniczy koszty. W załączeniu protokoły odbioru/referencje przywołanych prac.

Jak już wyżej wspomniano, w ofercie założył maksymalną mechanizację procesu rozbiórki. Pozwala to na ograniczenie udziału robocizny w kosztach, przy zachowaniu wynagrodzeń przekraczających minimalne stawki określone na podstawie art. 2 ust. 3-5 Ustawy z dnia 10 października 2002 o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 września 2020 w sprawie wynagrodzenia za pracę w 2021 roku.

Na podstawie kalkulacji tabelarycznej Izba ustaliła, że Energokon -Plus wycenił robociznę w stawce 30zł/h, pracę koparki, pracę operatora koparki ze stawką 30 zł./h, utylizację papy w stawce 700zł/t, utylizację szkła 500zł./t, utylizację gruzu przy czym ujął w tym koszcie transport samochodem samowyladowczym i prace kierowców 30zł./h i koszt pracodawcy wynikający z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, koszty obsługi geodezyjnej w kwocie 1000zł.

W wyjaśnieniach Energokon-Plus z dnia 6 czerwca 2022 r. przedstawił uzasadnienie, mające udowodnić oszczędność metod wykonania zamówienia, wybrane rozwiązania techniczne. wyjątkowo sprzyjające warunki wykonania zamówienia, oryginalność projektu, a także niskie koszty pracy:

1. W celu ograniczenia osobowych kosztów pracy (przy zachowaniu poziomu płac przekraczającego ustawowe minima), przyjęto metody maksymalnej mechanizacji prac poprzez użycie maszyn burzących, kruszących, ładujących oraz samochodów samowyladowczych. Poza znaczną redukcją kosztów pozwala to na podniesienie standardów BHP poprzez wykluczenie obecności ludzi w strefach zagrożenia. Pozwala to także przyspieszyć proces realizacji prac bez uszczerbku dla bezpieczeństwa, a zatem ograniczyć koszty.

W specyfikacji przetargowej Zamawiający nie nakazał sporządzania kosztorysu ofertowego, zatem możliwe jest opracowanie kilku alternatywnych metod wyceny i zaplanowania kosztów prac, co znacząco mogło wpłynąć na rozbieżność kwot oszacowania Zamawiającego, innych oferentów oraz naszej ceny ofertowej. Obecnie stosowane technologie mechanicznej roz-

biórki, którymi dysponujemy, pozwalają na redukcję kosztów bez uszczerbku na jakości, pozostając w zgodzie z przepisami oraz zasadami sztuki budowlanej.

Przedstawił kalkulację tabelaryczną, sporządzoną na podstawie przedmiaru dostarczonego przez Zamawiającego, skorygowanego o własne obmiary i wyliczenia.

2. W celu optymalizacji kosztów stałych związanych z zatrudnieniem pracowników oraz mobilizacją sprzętu budowlanego, do realizacji tego zamówienia zamierza zaangażować podwykonawcę. Podkreślił przy tym, że wszyscy pracownicy w firmie oraz u podwykonawców zatrudniani są legalnie, a pracodawca ponosi z tego tytułu wszelkie przewidziane prawem składki, podatki i opłaty.

3. W związku z długoletnią działalnością związaną z pracami rozbiórkowymi i znajomością lokalnego rynku, przeprowadził z uprawnionymi podmiotami, z którymi współpracował, wstępne negocjacje kosztów transportu i przyjęcia odpadów nie nadających się do odzysku. Zostały mu przedstawione bardzo korzystne stawki za transport i utylizację odpadów porzbiórkowych, na dowód czego przedstawił w załączeniu stosowne dokumenty. Ponadto posiada ramowe umowy odbioru odpadów rozbiórkowych z renomowanymi, uprawnionymi odbiorcami. Całe postępowanie z odpadami będzie oczywiście udokumentowane w sposób przewidziany prawem oraz zostaną dopełnione wszelkie procedury. W załączeniu przekazał oferty podmiotów, którym zostanie powierzona utylizacja odpadów.

4. Większość maszyn i urządzeń mechanicznych potrzebnych do wykonania zamówienia zostanie zapewnione przez podwykonawcę, będącego specjalistycznym przedsiębiorstwem sprzętowym.

5. W związku z niskimi kosztami administracyjnymi i niskimi ogólnymi kosztami działalności Spółki (własna nieruchomość, baza i zaplecze techniczne, ograniczenie personelu biurowego), może kształtować koszty pośrednie na niskim poziomie. Potwierdził, że koszty pośrednie zostały uwzględnione w kalkulacji kosztów wykonania zamówienia w pozycji pozostałe koszty.

6. Spółka posiada wewnętrzny system kontroli jakości i postępu prac, co pozwala na usprawnienie realizacji i wpływa na znaczne oszczędności.

7. Posiada wieloletnie doświadczenie w projektowaniu i rozbiórce wszelkich obiektów budowlanych o charakterystyce podobnej do obiektów objętych ofertą wraz z segregacją, wywozem i utylizacją odpadów, co pozwoli na sprawną organizację i terminowe wykonanie prac, a tym samym obniżenie kosztów rozbiórki. Długoletnie doświadczenie obejmuje również wycenę tych prac z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań rynkowych.

8. W działalności wielokrotnie świadczył usługi rozbiórkowe na rzecz Agencji Nieruchomości Rolnych (obecnie KOWR). Zna zatem specyfikę pracy i procedury, co pozwoli na sprawną organizację pracy i ograniczy koszty. W załączeniu wybrane protokoły odbioru prac na rzecz KOWR.

9. Sposób zarządzania procesem świadczenia usług oraz metody prowadzenia robót budowlanych — zarządzanie i dobór metod rozbiórki będzie prowadzone przez stałą kadrę współpracowników, doświadczoną i wyspecjalizowaną w prowadzeniu prac o podobnym charakterze (zgodnie z załączonymi referencjami). Brak skomplikowanej i kosztownej struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa pozwala ograniczyć koszty zarządzania. Nad prawidłowością procesu rozbiórki, oprócz kadry technicznej, czuwa również Zarząd Spółki. Koszty zarządzania procesem świadczenia usług zostały zatem uwzględnione w kosztach kierownictwa i nadzoru budowy.

10. Zgodność z przepisami dotyczącymi kosztów pracy — w odniesieniu do kosztów pracy oraz kosztów związanych z pracą pozostających po stronie pracodawcy, przedstawił w załączeniu wyliczenie sporządzone przez księgową posiadającą licencję Ministra Finansów obrazujące wysokość kosztów wynikających z prawa pracy i przepisów o zabezpieczeniu społecznym, obowiązujących w miejscu prowadzenia prac czyli na terytorium Polski. Koszty te zostały prawidłowo przedstawione w wyliczeniu jako u.s.u.s. — czyli koszty wynikające z Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Potwierdzeniem zgodności ceny oferty z przepisami dotyczącymi kosztów pracy jest zapewnienie, jakie złożył podwykonawca (bezpośrednio zatrudniający pracowników fizycznych i operatorów odpowiedzialnych za realizację zamówienia).

11. W zakresie zgodności z prawem w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - oświadczył, że Spółka korzysta z pomocy publicznej w limicie dopuszczalnym przez przepisy prawa (gwarancje de minimis, środki pochodzące z tzw. „tarczy antykryzysowej”) w zakresie powszechnie dostępnym dla każdego przedsiębiorstwa. W związku z czym pomoc publiczna nie wywiera niedozwolonego wpływu na poziom oferowanych przez cen.

12. Zgodność z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie — wyjaśnił, że stawki są zgodne z przepisami prawa pracy — wyliczenia poniżej.

13. Zgodność z przepisami z zakresu ochrony środowiska — Wykonawca oraz odbiorcy odpadów posiadają wszelkie niezbędne uprawnienia do obrotu odpadami. Numer BDO Wykonawcy — 000062772.

14. Wypełnienia obowiązków związanych z powierzeniem wykonania części zamówienia podwykonawcy — poinformował, że zgodnie z ofertą, zamierza powierzyć część prac podwykonawcy: PPHU Donag. Oświadczył, że powierzenie prac w/w podwykonawcy zostało w całości ujęte w kalkulacjach cenowych i nie spowoduje wystąpienia dodatkowych kosztów, nie ujętych w tych kalkulacjach. Wykonawca otrzymał oferty od podwykonawcy, zaś w przypadku udzielenia zamówienia zostanie zawarta stosowna umowa o podwykonawstwo.

15. W związku z wystarczającym terminem wykonania prac, Wykonawca nie przewiduje organizacji wielozmianowego czasu pracy. Wszystkie prace będą prowadzone w dni robocze na zmianie pierwszej, w godzinach od 7 do 15 (lub od 6 do 14). Taki sposób organizacji pozwala na uniknięcie dodatkowych kosztów z tytułu pracy w dni wolne, w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej itp.

Jak już wyżej wspomniano, w ofercie założył maksymalną mechanizację procesu rozbiórki. Pozwala to na ograniczenie udziału robocizny w kosztach, przy zachowaniu wynagrodzeń przekraczających minimalne stawki określone na podstawie art. 2 ust. 3-5 Ustawy z dnia 10 października 2002 o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2021 w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2022r.

W specyfikacji warunków zamówienia Zamawiający nie nakazał sporządzenia szczegółowego kosztorysu. Jest również oczywiste, że sporządzenie takiego kosztorysu w oparciu o metodykę KNR prowadziłyby do niekorzystnych dla Zamawiającego skutków, tj. poważnego zwiększenia kosztów wykonania zamówienia na skutek ograniczenia mechanicznej rozbiórki obiektów budowlanych na rzecz prac ręcznych, co byłoby istotnym anachronizmem w świetle poziomu rozwoju współczesnej technologii rozbiórkowej.

Istnieje różnica w metodologii kalkulowania ceny jednostkowej wg SWZ a kosztorysowym sposobem kalkulowania ceny jednostkowej metodologią wyceny wg KNR. Dlatego kalkulując cenę oferty uwzględniliśmy możliwość optymalizacji kosztów wykonania zamówienia, poprzez zastąpienie prac ręcznych z udziałem ludzi na rzecz mechanicznej rozbiórki obiektów budowlanych z udziałem specjalistycznego sprzętu. Powyższe założenia potwierdzają oryginalność procesu realizacji robót rozbiórkowych w stosunku do założeń wynikających z przedmiarów załączonych do SWZ.

Opracowana kalkulacja obejmuje w szczególności koszty związane z pracą ludzi, koszty związane z użyciem i pozyskaniem sprzętu, koszty zakupu materiałów, koszty utylizacji odpadów oraz pozostałe koszty niezbędne dla prawidłowego wykonania zamówienia.

Energokon-Plus w kalkulacji tabelarycznej przewidział stawkę robocizny 30zł./h, stawkę operatora 30zł./h, pracę koparki, koszty utylizacji papy w kwocie 700zł/t, koszty utylizacji gruzu, a w nich wyłącznie koszt transportu samochodem samowładowczym, koszt obsługi geodezyjnej 1600zł.

Dołączył jako dowody wyliczenia stawki roboczogodziny i kosztów pracowniczych sporządzone przez główną księgową, ofertę podwykonawstwa na rozbiórkę i wywóz odpadów w stawce 30zł/h, ofertę najmu koparki gąsiennicowej w stawce 2000zł./dniówka, oferty na odbiór odpadów w cenach ogólnobudowlane – 700zł/t, szkło budowlane – 600zł./t., papa 600zł./t, koszt transportu 450zł/kurs, gruz ceglany 50zł/t, odpad czysty 50zł/t, papa 600zł., koszty ziemi do zasypów 48zł./t, koszt obsługi geodezyjnej 800zł.

W wyjaśnieniach WiW Plus z 4 października 2022 r. wynika, że są one o podobnej treści jak złożone w tym postępowaniu i zawierają robocizną w stawce 35zł/h, koszty pracy koparki w kwocie 12 500zł za 50h oraz utylizację gruzu o wartości 4000zł. oraz utylizację innych odpadów w kwocie 30 000zł. Do wyjaśnień nie dołączono dowodów, które zostały załączone w tym postępowaniu.

Z wyroku Izby w sprawie sygn. akt KIO 2747/22 wynika:

Odnosząc się do kwestii rażąco niskich cen w ofertach wykonawców Demolka, Hammer i WiW Plus, przede wszystkim należy zauważyć, że jak podnoszono już w orzecznictwie KIO, w art. 224 ust. 5 ustawy Pzp, ustawodawca wskazał jednoznacznie, że obowiązek wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny lub kosztu spoczywa na wykonawcy, który złożył ofertę z ceną budzącą wątpliwości. W przepisie mowa jest o „wykazaniu”, czyli udowodnieniu, że cena nie jest rażąco niska. Tym samym wyjaśnienia wykonawcy nie mogą stanowić jedynie formalnej odpowiedzi na wezwanie zamawiającego, zawierającej ogólne informacje o działalności wykonawcy lub deklaracje co do realizacji zamówienia za zaoferowaną cenę, niepoparte stosownymi dowodami. Wyjaśnienia wykonawcy muszą być na tyle konkretne i szczegółowe, aby na ich podstawie zamawiający był w stanie dowiedzieć się, jakie okoliczności właściwe wzywaniemu do wyjaśnień wykonawcy, spowodowały obniżenie ceny jego oferty, w jaki sposób okoliczności te spowodowały obniżenie ceny i jakich oszczędności wykonawca mógł dzięki nim dokonać. W zależności od charakteru przedmiotu zamówienia, wykonawca powinien wykazać przykładowo: ceny poszczególnych materiałów, ceny ofertowe dostawców, przyjętą technologię i organizację usług/robót, koszty wynagrodzeń, koszty podwykonawców, koszty stałe (paliwo, energia), koszty zarządzania, koszty zabezpieczenia należytego wykonania umowy, koszty ubezpieczenia, rezerwę, zysk. Obowiązkiem wykonawcy jest zatem przedstawienie takich składników i wykazanie indywidualnych czynników wpływających na to, że wykonawca mógł zaoferować tak niską cenę. Dodatkowo, ustawodawca wymaga, aby wskazane w wyjaśnieniach informacje były poparte dowodami, którymi mogą być przykładowo: oferty uzyskane od dostawców, w tym zawierające uzgodnione upusty, umowy wstępne z podwykonawcami, umowy z osobami, które będą realizować zamówienie wraz z ich wynagrodzeniem, czy zawarte w samych wyjaśnieniach obliczenia wskazujące na prawidłowość kalkulacji cenowej i zysk.

Należy przy tym podkreślić, że zamawiający nie może zastępować wykonawcy w wykazywaniu, że cena jego oferty jest realna. To wykonawca ma udowodnić realność tej ceny, a nie zamawiający ma poszukiwać, czy domniemywać informacji w tym zakresie. Rolą zamawiającego jest wyłącznie ocena przedstawionych przez wykonawcę wyjaśnień wraz z ewentualnymi dowodami, a nie wyręczanie wykonawcy w wykazywaniu, że za podaną cenę można należycie wykonać zamówienie (np. poprzez samodzielne weryfikowanie na stronach internetowych prawidłowości stawek podanych przez wykonawców, jak uczynił to zamawia-

jący w niniejszej sprawie, o czym świadczy przedstawiony na rozprawie dowód i argumentacja). Jeśli zatem wykonawca nie udzieli wyjaśnień lub udzieli wyjaśnień, w których nie udowodni, że cena jego oferty nie jest rażąco niska, zamawiający zobligowany jest do odrzucenia oferty. Tym samym od rzetelności wyjaśnień wykonawcy zależy jego dalszy udział w postępowaniu.

Wykonawca WiW Plus w swoich wyjaśnieniach:

- zapewnił, że posiada bogate doświadczenie, przeszkolonych i doświadczonych pracowników zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę, za których odprowadza składki do ZUS, co jest wyłącznie deklaracją, w żaden sposób nie uzasadniająca wysokość ceny oferty;
- zapewnił, że stosuje oszczędne metody wykonania zamówienia (własne opracowanie metody wyliczeń kosztów wykonania robót rozbiórkowych, transportowych, ziemnych, drogowych, likwidacji nielegalnych wysypisk odpadów i innych), co pozwala na znaczne oszczędności czasu i środków finansowych, ale nie wykazał tego żadnymi dowodami i nie wskazał wyliczeń, jakiej skali oszczędności udało się dzięki temu uzyskać;
- opisał kolejność wykonywanych prac, przy czym nie wyjaśnił, czym różni się ona od sposobu wykonania zamówienia przez innych wykonawców i w jaki sposób wpływa na wysokość ceny oferty;
- zapewnił, że dzięki m.in. stałej współpracy z zakładami utylizacji odpadów, posiada indywidualne konkurencyjne ceny za przyjęcie odpadów, ale nie wykazał żadnymi dowodami ani takiej współpracy, ani żadnych cen;
- nie wykazał, z czego wynikają wskazane w „Informacji techniczno-finansowej” koszty wywozu i utylizacji gruzu oraz innych odpadów;
- wskazał w „Informacji techniczno-finansowej” na dodatkowy zysk ze sprzedaży odpadów, ale nie wykazał żadnymi dowodami, w jakiej wysokości może go uzyskać;
- wskazał w „Informacji techniczno-finansowej” koszty kierownika budowy, ale nie udowodnił tych kosztów (np. umową o pracę),
- dołączył jako dowody: kalkulację ceny pn. „Informacja techniczno-finansowa”, wykaz dotychczas zrealizowanych robót rozbiórkowych, decyzję zezwalającą na transport odpadów, informację o wpisie do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami oraz o nadaniu indywidualnego numeru rejestrowego, umowę na przyjmowanie odpadów (bez załącznika cenowego), fakturę za zakup ładowarki, fakturę za zakup koparki gąsienicowej, dowody rejestracyjne dwóch samochodów ciężarowych i ciągnika samochodowego, dwie umowy o pracę na stanowisku brygadzysty i pracownika fizycznego oraz trzy referencje, przy czym dokumenty te nie potwierdzają ww. okoliczności wskazanych w wyjaśnieniach i nie uzupełniają swoją treścią brakujących informacji.

Reasumując, z uwagi na ww. braki w wyjaśnieniach wykonawców Demolka, Hammer i WiW

Plus, w tym braku dowodowe, Izba stwierdziła, że wykonawcy ci nie wykazali, że ceny ich ofert nie są rażąco niskie. Dlatego Izba uwzględniła odwołanie i nakazała odrzucenie ofert ww. wykonawców w oparciu o art. 224 ust. 6 w zw. z art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp.

Izba zważyła, co następuje:

Izba nie dopatrzyła się okoliczności, które mogłyby skutkować odrzuceniem odwołania na podstawie art. 528 ustawy.

Izba oceniła, że odwołujący wykazał przesłankę materialnoprawną dopuszczalności odwołania wynikającą z art. 505 ust. 1 ustawy.

Zarzut naruszenia przez zamawiającego art. 226 ust. 1 pkt 8) Ustawy i art. 224 ust. 6 Ustawy w zw. z art. 16 pkt 1, 2 i 3 Ustawy, przez:

- 1) zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy ELEKTRO-TIM jako oferty zawierającej rażąco niską cenę;
- 2) zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy FIODOR jako oferty zawierającej rażąco niską cenę,
- 3) zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy TKZ jako oferty zawierającej rażąco niską cenę,
- 4) zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy WiW Plus jako oferty zawierającej rażąco niską cenę, podczas gdy treść udzielonych przez ww. wykonawców wyjaśnień (w szczególności, wobec braku przedstawienia wiarygodnych dowodów oraz braku odniesienia się do treści wezwania zamawiającego) potwierdza, że ww. oferty zawierają rażąco niskie ceny z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu niniejszego odwołania, w wyniku czego doszło do zaniechania przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz zgodnie z zasadami proporcjonalności i przejrzystości

Zarzut nie zasługuje na uwzględnienie. Izba zauważa, że rację ma zamawiający twierdząc, że Izba uwzględniła odwołanie w całości lub w części, jeżeli stwierdzi naruszenie przepisów ustawy, które miało lub mogło mieć istotny wpływ na wyniki postępowania – art. 554 ust. 1 ustawy. Bezsporne jest, że odwołujący zaskarżył prawidłowość wyboru oferty najkorzystniejszej oraz zaniechanie odrzucenia tej oferty oraz trzech ofert skalsyfikowanych w rankingu ofert powyżej oferty odwołującego. Odwołujący podnosząc zarzut zaniechania odrzucenia ofert, postawił zamawiającemu ten sam zarzut związany z oceną wszystkich tych ofert czyli zarzut wadliwej oceny wyjaśnień zaoferowanej przez wykonawców ceny w trybie art. 224 ustawy. Odwołujący domagał się bezwzględnego odrzucenia tych ofert i nie stawiał zarzutów ewentualnych, które mogłyby zmierzać do ewentualnego uzupełniającego wezwania do

uszczegółowienia wyjaśnień już złożonych. Tym samym dla oceny wpływu na wynik postępowania istotne jest, czy odwołującemu udało się skutecznie podważyć prawidłowość oceny przez zamawiającego wyjaśnień wykonawcy wybranego. Gdyby to się nie udało, to wynik postępowania nie uległby zmianie, a i pozycja odwołującego nie umożliwiłaby mu uzyskania zamówienia. Słusznie zatem zamawiający podnosił, że fakt przyznania przez zamawiającego tego, że wadliwie dokonał oceny ofert Fiodor i TKZ nie mógłby skutkować uwzględnieniem odwołania bez jednoczesnego uwzględnienia zarzutów dotyczących oferty wybranej czyli Elektro-Tim. Izba uznała, że zamawiający przyznał, że ocenił wadliwie oferty Fiodor i TKZ, choć nie złożył w tym zakresie oświadczenia o częściowym uwzględnieniu odwołania. Zgodnie z art. 533 ust. 1 ustawy fakty przyznane w toku postępowania nie wymagają dowodu. W konsekwencji Izba uznała za udowodnione, że zamawiający dokonał wadliwej oceny wyjaśnień wykonawców Fiodor i TKZ. Izba w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie uznała jednak, że potwierdził się fakt wadliwej oceny wyjaśnień wykonawcy Elektro-Tim. Wbrew stanowisku odwołującego wezwaniu zamawiającego do złożenia wyjaśnień poza oczekiwaniem wyjaśnienia kosztów wywozu odpadów, kosztów zasypania i zgłoszenia zmian geodezyjnych nie wykraczały poza standardowe wezwania do wyjaśnień ceny rażąco niskiej. Zamawiający dokładnie przytoczył treść art. 224 ust. 3 pkt 1- 8 ustawy oraz zażądał złożenia szczegółowych wyliczeń np. w postaci szczegółowego kosztorysu ofertowego. Zamawiający oczekiwał merytorycznych wyjaśnień – informacji i dowodów, które wykonawca uzna za istotne. Zatem poza wyjaśnieniem kosztów wywozu odpadów, zasypania i zgłoszenia zmian geodezyjnych, wezwanie było klasycznym wezwaniem do wyjaśnień zaoferowanej ceny. W ocenie Izby Elektro-Tim przedstawił wyjaśnienia zgodne z wymaganiami zamawiającego tj. odpowiedział na pytania wynikające z art. 224 ust. 3 pkt 1-8 oraz podał wyliczenie kosztu wyrównania terenu po rozbiórce – zasypania miejsc porozbiórkowych piaskiem zagęszczonym, przedstawił także koszty wywozu gruzów i utylizacji odpadów, zaś w kosztach pośrednich ujął skompletowanie dokumentacji potrzebnej do zakończenia rozbiórki, które to koszty w ocenie Izby obejmują koszty zgłoszenia zmian geodezyjnych. Tym samym Izba stwierdziła, że zamawiający prawidłowo ustalił, że wykonawca Elektro-Tim spełnił żądania zamawiającego pod względem formalnym. Co do wypełnienia przez Elektro-Tim żądań zamawiającego pod względem merytorycznym, to Izba ustaliła, że zamawiający oczekiwał przedstawienia mu szczegółowych wyliczeń i jako przykład takich szczegółowych wyliczeń zamawiający podał szczegółowy kosztorys ofertowy, ale nie był to wymóg postawiony przez zamawiającego obligatoryjnie, a jedynie przykładowe wskazanie, jaki kształt mogą przyjąć przedstawiane wyliczenia. Zamawiający nie określił stopnia szczegółowości wyliczeń, nie wskazał elementów składowych, czy rozbitcia cenowego, które obligatoryjnie wykonawca musi uwzględnić w swoich wyjaśnieniach. Co więcej podobną swobodę zamawiający pozostawił wykonawcom w zakresie obowiązku przedstawiania dowodów, to od oceny wykonawcy zależało, czy uzna za

potrzebę dowodzenia elementów istotnych i to również z punktu widzenia wykonawcy, a nie zamawiającego. Przy takim wezwaniu zatem należało uznać, że oczekiwaniem zamawiającego było otrzymanie na tyle szczegółowych wyliczeń, aby zamawiający mógł ocenić czy cena jest realna, czy też nie i ewentualnych dowodów, o ile wykonawca uzna je za konieczne. Bezsporne jest, że w tej sprawie Elektro-Tim przedstawił wyliczenia obejmujące prace przygotowawcze, w tym koszty ogrodzenia, kierownika budowy i kierownika badań archeologicznych, roboty przygotowawcze przed przystąpieniem do rozbiórki, rozbiórkę konstrukcji budynku i fundamentów, wyrównanie terenu po rozbiórce, wywóz gruzu i utylizację odpadów oraz koszty pośrednie. Elektro-Tim przyjął koszty robocizny 30zł./h od ośmiu pracowników fizycznych i 3 kierowców, 35zł./h od 2 operatorów koparki, koszt paliwa na 8zł/h dla pracy ciężkiego sprzętu, 6,5zł. dla transportu odpadów, podał prędkość, odległość wywozu, koszt utylizacji elementów rozbiórkowych nienadających się do odzysku. Wskazał koszty pośrednie, w tym poza dokumentacją, koszty organizacji zaplecza, transportu maszyn, zakwaterowania pracowników.

Izba dokonała oceny tych wyliczeń w świetle zgromadzonego materiału dowodowego i ustaliła, że stawkę 30zł./h dla pracowników fizycznych, operatorów oraz kierowców zastosował Energokon – Plus w wyjaśnieniach z dnia 24 marca 2021 i 6 czerwca 2021 oraz wykonawca WiW Plus zastosował stawkę robocizny 35zł. , co pozwoliło na ocenę, że zamawiający prawidłowo ocenił przedstawione przez wykonawcę Elektro-Tim wyliczenia stawki w tym zakresie za realne. Co do pracy sprzętu przy rozbiórce Izba zauważyła, że rodzaj użytego sprzętu tj. koparek wraz z oprzyrządowaniem i przy wywozie gruzu – pojazdów samowyladowczych przy pracach objętych podobnym przedmiotem zamówienia jest charakterystyczny. Taki sprzęt założyli Energokon-Plus w składanych wyjaśnieniach 24 marca 2021 i 6 czerwca 2022 oraz WiW-Plus w wyjaśnieniach z 4 października 2022 r. i złożonych w tym postępowaniu. Nadto Izba dostrzegła, że w wyjaśnieniach złożonych przez WiW-Plus w tym postępowaniu praca koparki (wraz z kosztami pracowniczymi oraz kosztem zakupu paliwa) – roboty rozbiórkowe, zasypanie wykopów po fundamentach, uporządkowanie terenu i inne w wymiarze 64h zostały przez tego wykonawcę wycenione na kwotę 11 520zł., a Elektro-Tim na tę kwotę wycenił wyłącznie prace 8 pracowników fizycznych, w wymiarze 48h każdy przy rozbiórce budynku i fundamentów przy użyciu sprzętu budowlanego, co w ocenie Izby pozwalało uznać, że zamawiający miał prawo do oceny, że koszt założony przez Elektro-Tim jest prawidłowy. Co do wywozu odpadów, to Izba zauważyła, że Elektro-Tim przedstawił koszt pracy 3 pracowników fizycznych – kierowców, koszt transportu oraz koszt utylizacji elementów porozbiórkowych nienadających się do odzysku i wycenił tę wartość na łączną kwotę 36 962zł. netto. Przy czym Izba analizując koszty utylizacji gruzu przedstawione przez Energokon-Plus w wyjaśnieniach z 24 marca 2021 i 6 czerwca 2022 r. dostrzegła, że ten wykonawca również przy tym koszcie wycenił pracę kierowców i ilość wykonywanych

kursów, natomiast jeśli chodzi o utylizację, to wyceniał koszt utylizacji papy, czy szkła, natomiast utylizacji samego gruzu nie wyceniał. Tym samym Izba nie znalazła w świetle zgromadzonego materiału dowodowego materiału, który wskazywałby na wadę oceny zamawiającego przy badaniu wyjaśnień związanych z kosztem utylizacji gruzu. Izba zauważyła też, że można mieć wątpliwość czy koszt utylizacji gruzu był kosztem istotnym dla wykonania przedmiotu zamówienia, gdyż jak wynika z dowodów przedstawionych przez Energokon-Plus koszt utylizacji gruzu jest wielokrotnie niższy od kosztu utylizacji odpadów nienadających się do odzysku. W wyjaśnieniach Energokon-Plus przedstawił, że może być to koszt 50zł/t, przy koszcie 700zł./t utylizacji papy, czy 500zł./t utylizacji szkła. Nie ma zatem dowodu na to, że pominięcie przez Elektro-Tim kosztu utylizacji gruzu świadczy o rażącym zaniżeniu ceny oferty tego wykonawcy. Co do argumentu, że niemożliwe jest wykonanie prac rozbiórkowych i transportu odpadów w 48h, to w ocenie Izby z przedstawionych wyliczeń nie wynika, że rozbiórka i wywóz muszą zmieścić się w wymiarze tych samych 48 h. Dla transportu Elektro-Tim założył prace 3 kierowców po 12h dziennie i wskazał ilość kursów do wykonania łącznie. Izba wzięła też pod uwagę, że Elektro-Tim przewidział koszt 1000zł. za kontener przy utylizacji odpadów nieodzyskiwalnych, a odwołujący podnosił, że ten koszt jest kosztem nierealnym. Odwołujący wskazywał na koszt 1300zł. (800zł. utylizacja i 500zł. podstawienie kontenera), przy czym sam przedłożył dowody, z których wynika, że koszt utylizacji nie przekroczy 700zł., a brak jest dowodów na to, że koszt podstawienia kontenera nie obejmuje łącznie kosztu utylizacji odpadów. Tym samym Izba nie znalazła podstaw do uznania, że zamawiający w sposób wadliwy dokonał oceny złożonych wyjaśnień. Jedynie na marginesie można zauważyć, że wykonawca TKZ koszt transportu i utylizacji wycenił na 41 tys. zł netto, a więc na poziomie zbliżonym do Elektro-Tim. Izba zwraca uwagę, że zamawiający w odpowiedzi na odwołanie nie oświadczył, że zaoferowane przez wykonawców FIODOR i TKZ ceny są rażąco niskie, ale nie uzasadnili oni braku ceny rażąco niskiej. Co w ocenie Izby pozwala na ocenę ceny zaoferowanej przez Elektro-Tim także przez pryzmat cen oferowanych w tym postępowaniu przez innych wykonawców.

Odnosnie kosztów zgłoszenia zmian geodezyjnych, to w tym zakresie również Izba ma wątpliwość czy jest to istotna część składowa ceny, skoro z ofert przedstawionych przez odwołującego do wyjaśnień z dnia 24 marca 2021 i 6 czerwca 2022 r. wynika, że koszt całej obsługi geodezyjnej to rząd od 800zł. netto do 1600zł., zatem nie doszacowanie części tej wartości (a przecież Elektro-Tim wskazywał ujęcie niezbędnej dokumentacji w cenie w kosztach pośrednich) nie pozwalałoby na ocenę ceny jako rażąco niskiej. Tym samym pozostaje jedynie kwestia odległości transportu gruzu tj. 17 km od terenu placu budowy, jednak odległość ta poza wskazaniem przez odwołującego na brak dowodów w wyjaśnieniach Elektro-Tim nie została w żaden inny sposób podważona, a zamawiający w ocenie Izby podał racjonalne wyjaśnienie powodu uznania tej odległości za realną.

Zamawiający podał, że w tej odległości działa PSZOK i Krusznia w Bolechowie, co uwiarygadniało informację zawartą w wyjaśnieniach Elektro-Tim. Odwołujący nie przedstawił w tym zakresie dowodu wskazującego, że w odległości 17 km od terenu budowy nie ma możliwości zagospodarowania odpadów powstałych z rozbiórki. W ocenie Izby zatem również i ta okoliczność nie wskazywała na wadliwość oceny przez zamawiającego wyjaśnień Elektro-Tim. Izba nie podziela stanowiska odwołującego, że zamawiającemu nie wolno dokonywać oceny wyjaśnień wykonawców przez pryzmat posiadanej przez siebie wiedzy. Zamawiający nie może zastępować wykonawców w podawaniu okoliczności uzasadniających realność ich ceny, ale ma prawo korzystać z własnych informacji w celu ustalenia, czy podawane okoliczności są wiarygodne. Tym samym to, że być może odwołującemu nie jest znany fakt istnienia PSZOK i Krusznia w Bolechowie i fakt, że odległość od terenu budowy do tego PSZOKa wynosi 17km, nie powoduje, że zamawiający uzyskując informację, że wykonawca Elektro-Tim zamierza transportować odpady na odległość 17 km, miał prawo ocenić tę informację jako wiarygodną na podstawie posiadanej wiedzy.

Biorąc to pod uwagę Izba nie stwierdziła zaistnienia okoliczności podważających prawidłowość oceny wyjaśnień wykonawcy Elektro-Tim dokonanych przez zamawiającego. Co do wyjaśnień wykonawcy WiW-Plus, to biorąc tylko pod uwagę fakt, że wykonawca ten został sklasyfikowany na 4 pozycji w rankingu ofert już powoduje, że ewentualne ustalenie wadliwości oceny złożonych przez niego wyjaśnień nie będzie miało wpływu na wynik postępowania. Z tego względu odwołanie należało oddalić. Jednak Izba zauważa, że poza zarzutami odwołującego, co do braku uznania, że WiW Plus nie przedstawił wystarczającej ilości dowodów, odwołujący zasadniczo nie podważył oceny tych wyjaśnień. Fakt, że wyjaśnienia WiW Plus z dnia 4 października 2022 r. zostały przez Izbę w sprawie sygn akt KIO 2747/22 ocenione jako nieudowodnione nie wiąże Izby w tym postępowaniu. Już choćby z tego powodu, że przeciwnie niż w tamtym postępowaniu, tu wykonawca złożył wraz z wyjaśnieniami dowody, a więc zaistniał odmienny stan faktyczny. Nadto Izba nie zna wezwania skierowanego w tamtej sprawie, stąd nie może ustalić, czy było to wezwanie analogiczne jak w tym postępowaniu, co mogło mieć znaczenie dla oceny zachowania zamawiającego. W tym jednak postępowaniu Izba ponownie podkreśla, że zamawiający oczekiwał szczegółowych wyliczeń i takie otrzymał tak od Elektro-Tim jak i WiW Plus, natomiast inne dowody wykonawcy mieli składać, jeśli uznali dany element za istotny i WiW uznał, że kwestia doświadczenia, uprawnień, nabycie sprzętu, posiadanie zarejestrowanych pojazdów do transportu odpadów oraz pracowników, umowa z podmiotem zajmującym się utylizacją, umowy z pracownikami, to najistotniejsze elementy kosztowe i w tym zakresie zadośćczynił żądaniu zamawiającego.

Izba również w tym zakresie nie dopatrzyła się nieprawidłowości w zachowaniu zamawiającego przy ocenie złożonych wyjaśnień. Z tego względu zarzut w całości należało oddalić.

Zarzut naruszenia przez zamawiającego art. 239 ust. 1 Ustawy, przez dokonanie wyboru oferty wykonawcy ELEKTRO-TIM jako oferty najkorzystniejszej w niniejszym postępowaniu, podczas gdy oferta ww. wykonawcy podlega odrzuceniu z powodu rażąco niskiej ceny

Zarzut nie zasługuje na uwzględnienie. Izba zauważyła, że postawiony zarzut był konsekwencją zarzutu zaniechania odrzucenia oferty wybranej. Izba nie ustaliła, że do takiego zaniechania doszło. Oznacza to, że nie dopatrzyła się również nieprawidłowości w wyborze oferty najkorzystniejszej. Z tego względu zarzut należało oddalić.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 553 ust. 1 ustawy. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 574 i 575 ustawy, tj. stosownie do wyniku postępowania, z uwzględnieniem postanowień Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania z dnia 30 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2437) na podstawie par. 8 ust. 2 pkt 1 cyt. rozporządzenia obciążając kosztami uiszczonego wpisu odwołującego oraz zasądzając od odwołującego na rzecz zamawiającego koszty dojazdu zgodnie ze złożonym spisem kosztów w kwocie 528,23 zł. zaokrąglonym do pełnych złotych i wydatków pełnomocnika w kwocie maksymalnej dopuszczonej przez rozporządzenie tj. 3600zł. – na podstawie złożonej faktury.

Przewodniczący: .....